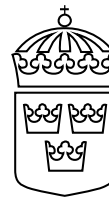

Regeringens proposition

2024/25:208

Ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter

Prop.
2024/25:208

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 4 september 2025

Ulf Kristersson

Gunnar Strömmer
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Skyddet för företagens och forskningsinstitutionernas företagshemligheter behöver stärkas. I propositionen föreslår regeringen ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter. Förslaget bidrar till bättre förutsättningar för företagande, teknisk utveckling och ökad konkurrenskraft. Vidare syftar förslaget till att möta det hot som industrispionage utgör mot den svenska industrin och det svenska samhället.

Propositionens förslag är att det ska vara straffbart även för den som har lovlig tillgång till en företagshemlighet, t.ex. genom sin anställning, att olovligt utnyttja eller röja företagshemligheten. Kriminaliseringen gäller tekniska företagshemligheter, dvs. de företagshemligheter som är viktigast för den tekniska utvecklingen, innovation och industrin.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

- 1 Förslag till riksdagsbeslut4
- 2 Lagtext5
 - 2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter5
 - 2.2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken8
 - 2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott13
 - 2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:562) om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott16
 - 2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.....18
 - 2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område20
 - 2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder.....22
- 3 Ärendet och dess beredning23
- 4 Det straffrättsliga skyddet för företagshemligheter behöver stärkas23
 - 4.1 Ett mer heltäckande straffansvar23
 - 4.2 Ringa fall ska inte utgöra brott36
 - 4.3 Straffskalor och kvalifikationsgrunder för grovt brott.....38
 - 4.4 Försök och förberedelse till brott ska vara straffbart39
 - 4.5 Straffansvaret för olovlig befattning med företagshemlighet ska anpassas till olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.....40
- 5 Ett utvidgat skadeståndsansvar för den som olovligen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet41
- 6 Särskilda frågor om brottsbekämpning vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.....42
- 7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser49
- 8 Förslagens konsekvenser50
- 9 Författningskommentar52
 - 9.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter52
 - 9.2 Förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken60
 - 9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott65

9.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.....	67	Prop. 2024/25:208
9.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område	68	
9.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder.....	68	
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Bättre skydd för tekniska företagshemligheter (Ds 2020:26).....	70	
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	71	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (DS 2020:26).....	81	
Bilaga 4	Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss	82	
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna (utkastet till lagrådsremiss).....	99	
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	100	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 september 2025		101	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

- 1.1 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter.
- 1.2 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
- 1.3 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott.
- 1.4 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:562) om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott.
- 1.5 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas under rättelseverksamhet.
- 1.6 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område.
- 1.7 Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:558) om företagshemligheter dels att 5, 22, 26 och 27 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas tre nya paragrafer, 26 a, 26 b och 27 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Den som gör sig skyldig till brott enligt 26 eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten utnyttjas eller röjs.

Den som gör sig skyldig till brott enligt 26, 26 a eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten på något annat sätt utnyttjas eller röjs.

22 §

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ förs av innehavaren av företagshemligheten.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26 och 27 §§.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26, 26 a och 27 §§.

26 §

Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

För försök eller förberedelse till företagsspioneri ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

26 a §

Den som uppsåtligen och olovligen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet

1. som avser information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller utvecklingen av en vara eller tjänst (teknisk företagshemlighet), och

2. som han eller hon har fått del av till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i en näringsidkares rörelse eller en forskningsinstitutions verksamhet, eller i samband med en affärsförbindelse med en näringsidkare eller en forskningsinstitution,

ska dömas för olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar. Vid bedömningen av om gärningen är ringa ska det särskilt beaktas om gärningen är mindre allvarlig på grund av att den har begåtts efter att en anställning eller ett sådant därmed jämförligt deltagande i en näringsidkares rörelse eller forskningsinstitutions verksamhet som avses i första stycket 2 har upphört.

26 b §

För försök eller förberedelse till företagsspioneri eller olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

27 §

Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för olovlig befattning med företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år.

Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för olovlig befattning med företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. *Detsamma gäller den som uppsåtligen anskaffar en teknisk företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har röjt denna genom en gärning som avses i 26 a § första eller andra stycket.*

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

27 a §

Det ska inte dömas till ansvar enligt 26, 26 a, 26 b eller 27 § om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 18 a, 20 d, 33 och 34 §§ rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

18 a §¹

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får användas om någon är skäligen misstänkt för brott som avses i andra stycket och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt denna paragraf får användas vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. grovt dataintrång enligt 4 kap. 9 c § andra stycket brottsbalken,

3. grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, sexuellt ofredande mot barn eller grovt sexuellt ofredande mot barn enligt 6 kap. 2 § tredje stycket, 5 §, 6 §, 8 §, 9 § eller 10 § första eller tredje stycket brottsbalken,

4. kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte enligt 6 kap. 10 a § brottsbalken, om det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

5. grovt bedrägeri enligt 9 kap. 3 § brottsbalken, om gärningen har begåtts med hjälp av elektronisk kommunikation,

6. utpressning enligt 9 kap. 4 § första stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

7. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

8. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1 §, 3 § första eller andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

9. mened enligt 15 kap. 1 § första stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

10. grovt barnpornografibrott eller barnpornografibrott som inte är ringa enligt 16 kap. 10 a § brottsbalken,

11. övergrepp i rättssak eller skyddande av brottsling enligt 17 kap. 10 § första eller fjärde stycket eller 11 § första eller andra stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

12. grovt skyddande av brottsling enligt 17 kap. 11 § tredje stycket brottsbalken,

13. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

14. spioneri, utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelse-

verksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

15. grovt penningtvättsbrott eller näringspenningtvätt, grovt brott, enligt 5 § eller 7 § andra stycket lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott,

16. grovt insiderbrott enligt 2 kap. 1 § tredje stycket lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden,

17. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

17. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

18. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),

19. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–5, 7, 8, 10 eller 12–18, om en sådan gärning är belagd med straff,

20. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 6, 9 eller 11, om en sådan gärning är belagd med straff och det kan antas att gärningens straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

21. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år, eller

22. flera brott, om

a) en och samma person är skäligen misstänkt för samtliga brott,

b) det kan antas att den samlade brottslighetens straffvärde överstiger fängelse i två år,

c) det kan antas att vart och ett av brotten har utgjort ett led i en brottslighet som har utövats i organiserad form eller systematiskt, och

d) det för vart och ett av brotten är föreskrivet fängelse i ett år eller mer.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt denna paragraf får endast avse ett telefonnummer eller en annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning som

1. under den tid som tillståndet avser innehas eller har innehaft av den misstänkte eller annars kan antas ha använts eller komma att användas av den misstänkte, eller

2. det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

20 d §²

Med hemlig rumsavlyssning avses avlyssning eller upptagning som

1. görs i hemlighet och med ett tekniskt hjälpmedel som är avsett att återge ljud, och

² Senaste lydelse 2023:534.

2. avser tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till.

Hemlig rumsavlyssning får användas vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år,

2. spioneri, utlandsspioneri eller grovt utlandsspioneri enligt 19 kap. 5, 6 a eller 6 b § brottsbalken,

3. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

3. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

4. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–3, om en sådan gärning är belagd med straff,

5. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år, eller

6. flera brott, om

a) en och samma person är skäligen misstänkt för samtliga brott,

b) det kan antas att den samlade brottslighetens straffvärde överstiger fängelse i fyra år,

c) det kan antas att vart och ett av brotten har utgjort ett led i en brottslighet som har utövats i organiserad form eller systematiskt, och

d) det för vart och ett av brotten inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader eller det är fråga om försök, förberedelse eller stämpling till ett sådant brott, om en sådan gärning är belagd med straff.

33 §³

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess eller risk för men för utredningen inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år och sex månader från det att tvångsmedelsanvändningen avslutades, ska frågan om underrättelse prövas slutligt. En underrättelse ska då bara lämnas om sekretess inte längre gäller och om det kan ske utan men för utredningen.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. brott som avses i 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. brott som avses i 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

En underrättelse enligt 31 § ska inte heller lämnas om den person som underrättelsen avser har avlidit eller om den juridiska person som underrättelsen avser har upphört.

34 §⁴

Frågor om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller kvarhållande av försändelse enligt 9 § eller 9 a § andra stycket får vid en förundersökning om följande brott, utöver av domstol som föreskrivs i 19 kap., prövas av Stockholms tingsrätt:

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

2. mordbrand, grovt mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grovt allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grovt obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet,

⁴ Senaste lydelse 2023:534.

Prop. 2024/25:208 rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–6, om en sådan gärning är belagd med straff.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Prop. 2024/25:208

Härigenom föreskrivs att 1 och 1 b §§ lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § rättegångsbalken, hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § rättegångsbalken, husrannsakan enligt 28 kap. 1 § rättegångsbalken, undersökning på annat ställe enligt 28 kap. 10 § rättegångsbalken, genomsökning på distans enligt 28 kap. 10 a § rättegångsbalken eller postkontroll enligt 2 § får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, grovt brott, samröre med terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt

¹ Senaste lydelse 2024:560.

Prop. 2024/25:208 allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 4 §, 4 a § tredje stycket, 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. mord, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

1 b §²

Ett tillstånd till hemlig rumsavlyssning enligt 27 kap. 20 d § första stycket rättegångsbalken får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. grov mordbrand eller grov allmänfarlig ödeläggelse enligt 13 kap. 2 § eller 3 § tredje stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. uppror eller väpnat hot mot laglig ordning enligt 18 kap. 1 eller 3 § brottsbalken,

3. högförräderi, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri eller grovt utlandsspioneri enligt 19 kap. 1, 5, 6, 6 a eller 6 b § brottsbalken,

4. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

4. företagsspioneri *eller olovlig röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

5. terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

6. mord, synnerligen grov misshandel eller människorov enligt 3 kap. 1 § eller 6 § andra stycket eller 4 kap. 1 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som

tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att Prop. 2024/25:208
främja denna verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:562) om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott i stället för lydelsen enligt lagen (2024:562) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2024:562

Föreslagen lydelse

1 §

Ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § rättegångsbalken, hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § rättegångsbalken eller postkontroll enligt 2 § får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grovt mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grovt allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, grovt brott, samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 4 §, 4 a § tredje stycket, 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. mord, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Uppgifter får hämtas in om omständigheterna är sådana att åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

3. kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 5 a § första eller andra stycket eller 5 b § första stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

5. spioneri, utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a eller 8 §, 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

7. samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666),

8. grov misshandel eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 6 § eller 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan jour-

nalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd. Prop. 2024/25:208

Uppgifter får bara hämtas in om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 §¹

En jämförelse får göras vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

3. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1 §, 3 § första eller andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. olovlig kårverksamhet eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

5. spioneri, utlandsspioneri, obehörig befattningsmed hemlig uppgift, grov obehörig befattningsmed hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

7. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),

8. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses 1–7, om en sådan gärning är belagd med straff, eller

9. ett annat brott om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18. kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 13 §, ska en underrättelse enligt 12 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess eller på grund av att ärendet inte avslutats, inte har kunnat lämnas någon underrättelse enligt 12 § inom ett år och sex månader från det att tvångsmedelsanvändningen avslutades, ska frågan om underrättelse prövas slutligt. En underrättelse ska då bara lämnas om sekretess inte längre gäller.

En underrättelse enligt 12 § ska inte lämnas, om uppgifterna med stöd av 10 § har tagits in i en förundersökning som angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. brott som avses i 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. brott som avses i 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

En underrättelse enligt 12 § ska inte heller lämnas om den person som underrättelsen avser har avlidit eller om den juridiska person som underrättelsen avser har upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

I departementspromemorian Bättre skydd för tekniska företagshemligheter (Ds 2020:26) lämnas bl.a. förslag på ett utvidgat straffansvar för angrepp på företagshemligheter. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2020/04525).

Som ett led i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet har ett utkast till lagrådsremiss tagits fram. Utkastets lagförslag finns i *bilaga 4*. Utkastet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2020/04525).

I denna proposition behandlas förslagen i promemorian och förslagen i utkastet till lagrådsremiss.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 5 juni 2025 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslag som stämmer överens med lagförslagen i denna proposition. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

4 Det straffrättsliga skyddet för företagshemligheter behöver stärkas

4.1 Ett mer heltäckande straffansvar

Regeringens förslag: Det ska bli straffbart att olovligen utnyttja eller röja en företagshemlighet även i de fall personen har lovlig tillgång till företagshemligheten. Straffansvaret ska omfatta tekniska företagshemligheter, med vilket avses information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller utvecklingen av en vara eller tjänst.

Straffansvaret ska gälla den som har tillgång till företagshemligheten till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i en näringsidkares rörelse eller en forskningsinstitutions verksamhet. Straffansvar ska även gälla för den som har fått del av företagshemligheten i samband med en affärsförbindelse med en näringsidkare eller en forskningsinstitution.

Innehavaren av en företagshemlighet ska kunna föra talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder i ett brottmål om ansvar för olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens men innebär en annan lagteknisk lösning där de tekniska företagshemligheter som avses i straffbestämmelserna inte preciseras närmare i lagtexten.

Prop. 2024/25:208 Promemorians förslag innebär även en annan lagteknisk lösning i fråga om hur den personkrets som träffas av straffansvaret anges.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, bl.a. *Säkerhetspolisen, Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen), Åklagarmyndigheten, Arbetsgivarverket, Ekobrottsmyndigheten, Kungl. Tekniska högskolan, Arbetsdomstolen och Konkurrensverket*, tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Ett antal remissinstanser tillstyrker förslaget men anser att uttrycket teknisk natur inte är tydligt och bör preciseras. Bland dessa finns *Sveriges advokatsamfund, FICPI Sweden, Företagarna, Lunds universitet och Sveriges patentbyråers förening*.

Stockholms universitet, Patent- och registreringsverket, Läkemedelsindustriföreningen, Svenskt Näringsliv och Svenska föreningen för immaterialrätt tillstyrker förslaget men förordar att alla typer av företagshemligheter bör omfattas av kriminaliseringen.

Svea hovrätt avstyrker förslaget mot bakgrund av att avgränsningen till företagshemligheter av teknisk natur inte bedöms ändamålsenlig.

Akademikerförbundet SSR, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och *Sveriges ingenjörer* avstyrker förslaget. De anför att det riskerar att leda till inläsningseffekter på arbetsmarknaden och anser att om kriminalisering ska ske bör den endast omfatta olovligt röjande av företagshemligheter. Även *Journalistförbundet* menar att förslaget får negativa effekter på anställdas vilja att lyfta fram problem på arbetsplatsen.

Några remissinstanser, bl.a. *Stockholms universitet, Svenskt Näringsliv, Svenska industrins IP förening* och *TCO*, anser att definitionen av den personkrets som kan träffas av straffansvar är oklar och behöver tydliggöras.

Svea hovrätt påtalar att det kan vara svårt att identifiera vilka personer som kan åläggas straffrättsligt ansvar i affärsförhållanden och att kriminaliseringen därför riskerar att leda till ett relativt långtgående straffrättsligt ansvar för en vid krets av personer. *Svea hovrätt* ifrågasätter också varför inte styrelseledamöter och revisorer omfattas av den personkrets som kan träffas av straffansvar utifrån att även sådana bolagsfunktionärer kan anses delta i en rörelse eller en verksamhet.

Företagarna anser att även oavlönade praktikanter bör omfattas av den personkrets som kan träffas av straffansvaret.

Sveriges advokatsamfund anser att det bör framgå av straffbestämmelsen att företagshemligheten ska ha mottagits i förtroende för att bättre överensstämma med vad som gäller för skadeståndsansvar i samband med affärsförbindelser när det gäller företagshemligheter.

Utkastets förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. I utkastet används ordet framställningen i stället för utvecklingen. Utkastets förslag innebär även en annan lagteknisk lösning i fråga om hur den personkrets som träffas av straffansvaret anges.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna vidhåller sina tidigare framförda synpunkter eller har inga invändningar mot förslagen. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Svenskt Näringsliv, Patent- och registreringsverket, Sveriges advokatsamfund, Svea hovrätt, Sveriges patentbyråers förening* och *Svenska föreningen för immaterialrätt*, menar att definitionen av tekniska företagshemligheter fortsatt är otydlig och kan leda till gränsdragningsvårigheter mot andra företagshemligheter.

Nya hot har ökat behovet av ett förstärkt straffrättsligt skydd

För en kunskapsintensiv nation som Sverige är det av stor vikt att skyddet för företagshemligheter är starkt och anpassat efter rådande förutsättningar. I dagens samhälle är det inte ovanligt att företagshemligheter används som ett strategiskt övervägt alternativ vid sidan av immaterialrättsliga skydd. Stora värden står på spel för enskilda företag och för samhället i stort. Därutöver är skyddet för företagshemligheter av betydelse för svenskt företagande i allmänhet, inte minst för att möta de utmaningar som informationssamhället och den digitala tekniken medför. Det gäller både för produktionen inom den befintliga industrin och utvecklande, distribution och konsumtion av nya varor och tjänster.

En mer konfliktfylld omvärld leder till en ökad hotbild mot svenska intressen. I dag utgör underrättelseoperationer som stöds av främmande makt ett reellt hot mot svenska företag. Hoten gäller inte enbart teknik med direkt koppling till Sveriges säkerhet, utan även annan information som representerar stora värden för företag och samhället i stort. Hotet mot företagshemligheter framstår som särskilt påtagligt för svensk industri eftersom den utmärks av en hög kunskapsnivå och innovationskraft. En ökad internationell konkurrens gör också att kommersiella konkurrenter och andra affärsintressenter kan använda sig av industrispionage för att tillskansa sig fördelar av olika slag.

Utvecklingen i det svenska samhället med en ökad digitalisering och utkontraktering innebär även strukturella sårbarheter och ställer nya krav på skyddet mot angrepp på företagshemligheter. Ett exempel på den utvecklingen är att cyberspionaget har ökat väsentligt under senare år och att många företag ökat sina kostnader för att skydda sig mot sådana angrepp. Aktörer som bedriver cyberspionage kan ofta ställa stora resurser till förfogande. De har möjlighet att arbeta långsiktigt och metodiskt med inriktningen att komma över värdefull information som finns i svenska företag och forskningsinstitutioner.

Ett sätt att komma åt information är genom anlitande av insiders på mål-företagen, dvs. anställda med lovlig tillgång till känslig information. Det kan i ett sådant fall handla om informationskedjor där flera personer på olika positioner och med olika befogenheter inom ett och samma företag medverkar. Även den typen av angrepp underlättas av teknikutvecklingen på så sätt att det är möjligt att på kort tid komma över och tillgodogöra sig stora mängder information. Ett angrepp av det slaget kan röja ett företags centrala företagshemligheter och leda till stor skada. Även lärosäten och forskningsutförare riskerar att utsättas för sådana angrepp.

I praktiken är det i många fall svårt eller omöjligt för företag, trots stora nedlagda resurser, att genom tekniska hinder och säkerhetsrutiner fullt ut skydda sig mot angrepp på känslig information som utförs av anställda eller andra som betrots tillgång till informationen.

Hotbilden mot företagshemligheter är på så sätt mer påtaglig i dag än när straffansvaret för angrepp på företagshemligheter utformades på 1980-talet. Behovet av ett mer heltäckande straffrättsligt skydd har därför ökat.

Straffbestämmelserna i lagen (2018:558) om företagshemligheter omfattar inte personer som har lovlig tillgång till den företagshemliga informationen, dvs. personer inom företags och forskningsinstitutioners egna verk-

samheter. Straffansvaret för företagsspioneri enligt lagen om företagshemligheter omfattar nämligen endast den som olovligen anskaffar företagshemligheten. Motsatsvis innebär det att den som har lovlig tillgång till företagshemligheten, t.ex. som en del av ett arbetsmaterial, inte kan drabbas av sådant straffansvar. Visserligen kan andra straffbestämmelser komma i fråga, t.ex. trolöshet mot huvudman enligt 10 kap. 5 § brottsbalken, men de är inte utformade på ett sådant sätt att de ger ett ändamålsenligt skydd för just företagshemligheter. Skadliga angrepp från anställda eller liknande som innebär att den företagshemliga informationen hamnar i orätta händer kan alltså falla utanför det allmänt utformade straffansvaret i annan lag, företrädesvis i brottsbalken. Denna brist bör åtgärdas.

Olovligt utnyttjande och olovligt röjande av en företagshemlighet är som utgångspunkt skadliga gärningar

För personer som inte har lovlig tillgång till företagshemligheter kan det vara straffbart att bereda sig tillgång till eller anskaffa en företagshemlighet (26 och 27 §§ lagen om företagshemligheter). Utifrån lagens systematik är ett olovligt utnyttjande eller ett olovligt röjande av en företagshemlighet de möjliga obehöriga angrepp på en företagshemlighet som den som har lovlig tillgång till den kan göra sig skyldig till. Som utgångspunkt medför sådana angrepp ett skadeståndsansvar enligt lagen, 6 och 7 §§.

Med utnyttjande av en företagshemlighet avses att någon i egen verksamhet praktiskt tillämpar den information som utgör företagshemligheten. Det ska vara fråga om ett kommersiellt utnyttjande (proposition En ny lag om företagshemligheter, prop. 2017/18:200 s. 37). Utnyttjande av företagshemlighet är närmare definierat i 3 § tredje stycket på så sätt att det även avser att någon tillverkar varor vars formgivning, egenskaper, funktion, tillverkning eller marknadsföring gynnas avsevärt av en angripen företagshemlighet och att detsamma gäller då någon bjuder ut sådana varor till försäljning, för ut dem på marknaden eller importerar, exporterar eller lagrar sådana varor för dessa ändamål.

Med röjande av en företagshemlighet avses att angriparen avslöjar hemligheten för någon annan. Det saknar i princip betydelse om röjandet sker mot ersättning eller inte (prop. 2017/18:200 s. 37).

Den skada som kan uppkomma till följd av ett olovligt utnyttjande eller ett olovligt röjande av en företagshemlighet kan vara mycket kännbar. Det kan avse illojal konkurrens, att ett möjligt patent går om intet och ytterst uteblivna intäkter. Redan en ökad risk för angrepp av detta slag kan inverka menligt på företagsklimatet. I fråga om röjande finns det dessutom säkerhetsaspekter kopplade till främmande makt.

Utnyttjande och röjande är angrepp som kan sägas handla om situationer då någon olovligen använder information som rätteligen är förbehållen någon annan. Det är fråga om ett illojalt beteende, ett brott mot ett förtroende eller tystnadslöfte.

Akademikerförbundet SSR, TCO och Sveriges ingenjörer anser att den kriminaliserade gärningen bör avgränsas till endast röjande. TCO förespråkar dessutom att den straffbara gärningen avgränsas ytterligare genom att det ska krävas att röjandet sker genom användande av ett hjälpmedel, t.ex. en handling eller en teknisk förebild. En sådan snäv avgränsning bedöms emellertid inte lämplig. Ett olovligt utnyttjande innebär att företagshemlig-

heten hamnar utom innehavarens kontroll och medför vidare en påtaglig risk för skada, både vid hanteringen av företagshemligheten och vid en vidare-spridning av densamma genom tillgängliggörande av produkter eller tjänster. Ett exempel på detta är att varor som innehåller företagshemligheten görs tillgängliga för s.k. reverse engineering, en baklängeskonstruktion, där man analyserar eller plockar isär en befintlig produkt för att komma underfund med hur den är konstruerad. Själva utnyttjandet är vidare en gärning som typiskt sett kan medföra ekonomisk skada för innehavaren. Med en avgränsning till röjande med användning av hjälpmedel, såsom TCO förespråkar, skulle straffansvar dessutom kunna kringgåas genom att frigöra sig från hjälpmedel och i stället memorera den företagshemliga informationen. En sådan risk för kringgående är inte önskvärd. Att avgränsa den straffbara gärningen till endast röjande eller röjande med användning av hjälpmedel skulle följaktligen utesluta straffansvar för flera klart klandervärda missbruk som typiskt sett medför en påtaglig risk för skada för innehavaren.

Både utnyttjande och röjande av en företagshemlighet av den som har lovlig tillgång till hemligheten kan innefatta så pass skadliga gärningar att de som utgångspunkt bör kunna komma i fråga för straffansvar.

Straffansvaret ska ta sikte på tekniska företagshemligheter

Företagshemligheter definieras i 2 § lagen om företagshemligheter som information om affärs- och driftsförhållanden i en näringsidkares rörelse eller i en forskningsinstitutions verksamhet, som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt har tillgång till information av det aktuella slaget. För att informationen ska omfattas av lagens skydd krävs att innehavaren, dvs. den som lagligen kontrollerar företagshemligheten, har vidtagit rimliga åtgärder för att hemlighålla informationen. Därutöver förutsätts att ett röjande av informationen är ägnat att medföra skada i konkurrenshänseende för innehavaren.

Inom ramen för lagens definition av företagshemligheter kategoriseras företagshemlig information vanligen som kommersiell eller teknisk. Med kommersiella företagshemligheter avses information som tar sikte på ett företags eller en forskningsinstitutions affärsmässiga förhållanden, t.ex. kundlistor och affärsplaner. Tekniska företagshemligheter avser i stället information om själva produktionen i ett företag eller vid en forskningsinstitution, t.ex. framställningsprocesser och ritningar. Som en tredje kategori av företagshemligheter talas ibland om administrativa företagshemligheter. Det kan typiskt sett handla om löneuppgifter, verksamhetsrutiner eller mötesprotokoll, som någon gång kan uppfylla kraven på en företagshemlighet.

Även om angrepp på alla typer av företagshemligheter typiskt sett är förenade med risk för skada för innehavaren, framstår bristen i det straffrättsliga skyddet som särskilt allvarlig för företag och forskningsinstitutioner som ägnar sig åt – i vid bemärkelse – teknisk produktion av varor eller tjänster. Flera remissinstanser, bl.a. *Kungl. Tekniska högskolan*, *Företagarna* och *Tillväxtverket*, påtalar att företag och forskningsinstitutioner som ägnar sig åt innovationer och forskning behöver bättre förutsättningar att kunna skydda sina företagshemligheter. Inriktningen på en kriminalisering bör därför vara att träffa sådana angrepp som typiskt sett medför stor skada –

Prop. 2024/25:208 eller risk för sådan – för företag och forskningsinstitutioner, och som även påverkar svenskt företagande och svensk innovation negativt.

Teknikintensiv verksamhet är helt beroende av att företagshemligheter inte lämnar verksamheten och är även ofta förknippad med stora investeringar. Det rör sig typiskt sett om värdefull information för företagen och många gånger också för samhället. Angrepp på sådan verksamhet är därför vanligtvis särskilt skadliga. Teknikintensiv verksamhet kan även antas vara särskilt utsatt för allvarliga angrepp. Det torde ofta förhålla sig så att olika aktörer arbetar parallellt för att lösa tekniska problem allt eftersom de uppkommer i samhället. Det gör att tekniska företagshemligheter är särskilt åtråvärda för konkurrenter. Det gör också att ett utnyttjande eller röjande av uppgifterna i ett tidigt skede kan få mycket stora konsekvenser för företagen. Hotet från resursstarka aktörer, däribland främmande makt, kan vidare antas i princip uteslutande riktas mot verksamhet av den typen.

Behovet av skydd för företagshemligheter som avser tekniskt kunnande ska även ses mot bakgrund av att Sverige är ett litet land med kunskapsföretag i världsklass. Inom den svenska exportindustrin har flera stora företag vuxit fram. Även inom den digitaliserade ekonomin är svenska företag framgångsrika. För att Sverige i en ny verklighet, präglad av hård internationell konkurrens, ska kunna fortsätta att vara en kunskapsekonomi i framkant är det enligt regeringen viktigt att företagens konkurrenskraft säkerställs och att förutsättningarna för innovation och kunskapsöverföring förbättras. Skyddet för företagshemligheter är centralt i det sammanhanget.

TCO, Sveriges ingenjörer och Akademikerförbundet SSR anser att det nuvarande sanktionssystemet vid angrepp på denna typ av företagshemligheter är tillräckligt och ser inte något behov av utökad kriminalisering. Mot bakgrund av behovet av att stärka svenska företags konkurrenskraft samt den förändrade hotbilden mot svenska företag och forskningsinstitutioner bedömer regeringen att det sanktionssystem som i dag står till buds – skadestånd och arbetsrättsliga sanktioner – emellertid inte är tillräckligt avskräckande. Den eventuella risk för inlåsnings effekter på arbetsmarknaden som en kriminalisering kan innebära överväger inte skälen som finns för ett utökat straffrättsligt skydd.

Skyddet för företagshemligheter bör på ett effektivt sätt komplettera det immaterialrättsliga skyddet. Immaterialrätten syftar till att främja skapande, innovation och teknikspridning. Det immaterialrättsliga skyddet innebär att innehavaren som utgångspunkt får en tidsbegränsad ensamrätt att exploatera det som han eller hon har skapat. För att säkerställa att de immateriella rättigheterna inte blir innehållslösa finns det i alla immaterialrättsliga regler civilrättsliga och straffrättsliga sanktioner. *Sveriges patentbyråers förening* framhåller att det immaterialrättsliga systemet riskerar att urholkas och på sikt försvagas utan ett väl fungerande och väl avvägt straffrättsligt sanktions-system vid angrepp på företagshemligheter.

Ett exempel på när skyddet för företagshemligheter kan utgöra ett viktigt komplement till det immaterialrättsliga skyddet är möjligheten till skydd för en uppfinning som potentiellt skulle kunna skyddas genom ett patent. Om ett företag vill skydda sin uppfinning genom ett patent krävs bl.a. att den är ny. Om en uppfinning utnyttjas eller röjs innan en ansökan om patent tilldelats en ingivningsdag hos Patent- och registreringsverket kan nyhetsvärdet vara förstört och möjligheten att få ett patenträttsligt skydd ha gått om intet. Det kan få stora konsekvenser för den presumtiva patenthavaren. Det är

därför viktigt att företagshemligheterna som kan ligga till grund för en uppfinning effektivt kan skyddas, bl.a. med straffrättsliga sanktioner, som kompletterar och kopplar ihop med det immaterialrättsliga skyddet.

Ett ytterligare exempel på hur skyddet för företagshemligheter och immaterialrätten samverkar är att en del företag ser skyddet för företagshemligheter som ett alternativ till att söka patent, något som kan motiveras med att skyddet potentiellt kan innebära ett längre gällande skydd än patentets tjugo år. För innovativa företag kan användandet av olika sorters skydd vara noga genomtänkt, med en förväntan på ett likartat och väl avvägt sanktionssystem i sin helhet.

Det finns alltså flera skäl för att ett skärpt straffrättsligt skydd är särskilt viktigt för tekniska företagshemligheter.

Även de kommersiella företagshemligheterna kan i många fall motsvara stora värden. För ett litet företag kan exempelvis kundlistan vara den väsentliga tillgången. Ett antal remissinstanser anser att även kommersiella företagshemligheter ska omfattas av en kriminalisering. Bland dessa finns *Svenskt Näringsliv*, *Stockholms universitet*, *Patent- och registreringsverket* och *Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF)*. Även *Svea hovrätt* förordar, om än av andra skäl, en lagteknisk lösning som innefattar alla företagshemligheter och menar att det skulle vara mer ändamålsenligt att i stället dra gränsen för det kriminaliserade området vid grova brott.

De kommersiella företagshemligheterna är visserligen ofta en viktig och värdefull tillgång för företag. Men även om angrepp på sådana hemligheter kan orsaka skada för innehavaren, framstår hotbilden mot den typen av företagshemligheter som inte lika allvarlig. Typiskt sett torde angreppen vara mindre kvalificerade. Detsamma gäller för administrativa företagshemligheter. Det kan vidare antas att angrepp som på ett eller annat sätt involverar främmande makt är begränsade till tekniska företagshemligheter. I fråga om kommersiella företagshemligheter handlar det dessutom sällan om sådan information som är av särskild betydelse för företagets möjlighet till innovationer och teknikutveckling. Det är alltså fråga om en situation i vilken allmänintresset är mindre uttalat i jämförelse med angrepp på tekniska företagshemligheter. Att dra gränsen för det kriminaliserade området vid grova brott kan inte heller anses tillfredsställande. Vid en sådan avgränsning av det straffbara området är risken påtaglig att klart straffvärda gärningar alltjämt skulle vara straffria. Det förstärkta skydd för svenskt företagande och svensk innovation som en kriminalisering avser att ge skulle då i flera avseenden utebli.

När det kommer till angrepp från personer inom den egna verksamheten är skälen för en kriminalisering av angrepp på kommersiella företagshemligheter alltså inte lika starka som i fråga om angrepp på tekniska företagshemligheter. Med hänsyn till de andra sanktioner som står till buds bedöms det inte finnas skäl att nu kriminalisera angrepp på kommersiella företagshemligheter från personer med lovlig tillgång till informationen.

Denna slutsats ligger väl i linje med uttalandena i förarbetena till 2018 års lag om företagshemligheter. Regeringen framhöll då att en straffsanktion endast bör komma i fråga i de fall då det inte råder någon tvekan om att arbetsrättsrättsliga åtgärder och skadeståndsskyldighet inte är tillräckligt avskräckande eller ingripande, varför ett straffansvar bör avgränsas till mer kvalificerade fall. Som exempel på ett mindre allvarligt fall nämndes en

Prop. 2024/25:208 tidigare anställds utnyttjande av den tidigare arbetsgivarens kundlista för att försöka ta över kundbasen (prop. 2017/18:200 s. 125 och 126).

Kriminaliseringen bör alltså ta sikte på tekniska företagshemligheter som avser innovationer och produktionsmetoder för en vara eller en tjänst.

I promemorian föreslås att avgränsningen i lagtext uttrycks så att kriminaliseringen avser angrepp på ”företagshemligheter av teknisk natur”. I likhet med flera remissinstanser, bl.a. *Sveriges advokatsamfund*, *Helsingborgs tingsrätt*, *FICPI Sweden*, *Lunds universitet*, *Företagarna* och *Sveriges patentbyråers förening* anser regeringen att uttrycket ”företagshemligheter av teknisk natur” inte är tillräckligt tydligt och att de företagshemligheter som avses behöver preciseras närmare. Med beaktande av den straffrättsliga legalitetsprincipen bör avgränsningen av de företagshemligheter som straffbestämmelserna ska omfatta uttryckas mer bestämt. De immaterialrättsliga intresseorganisationerna *AIPPI*, *FICPI Sweden* och *Sveriges patentbyråers förening* förordar att avgränsningen utformas i närmare överensstämmelse med uttrycket ”teknisk karaktär” som används i det patenträttsliga systemet. Det uttrycket bedöms dock vara behäftat med samma otydlighet som uttrycket ”teknisk natur” och ter sig därför också problematiskt ur legalitetshänseende. Eftersom skydd av företagshemligheter kompletterar den immaterialrättsliga lagstiftningen skulle en sådan avgränsning dessutom kunna leda till att det straffrättsliga skyddet för företagshemligheter tolkas och utvecklas i ljuset av praxis på patenträttens område på ett sätt som inte är önskvärt och som urholkar det komplement som skyddet av företagshemligheter utgör i det immaterialrättsliga systemet.

De företagshemligheter som i promemorians förslag avses rymmas i ”företagshemligheter av teknisk natur” är sådana tekniska företagshemligheter som avser information som är ägnad att användas i produktionen eller framställningen av en vara eller utförandet av en tjänst. Regeringen anser att avgränsningen bör uttryckas i enlighet med detta och att en sådan företagshemlighet ska benämnas teknisk företagshemlighet. För att på ett tydligare sätt klargöra att även information som är ägnad att användas i utvecklingen av en vara eller av en tjänst omfattas av avgränsningen bör, vilket *Stockholms tingsrätt* är inne på, det ordet användas, och inte ”framställningen”. En sådan avgränsning anger tydligare vilken typ av information som omfattas av det utökade straffrättsliga skyddet. En sådan ordning bedöms bli mer rättssäker. Något krav på att informationen i fråga ska vara av någon särskild kvalitet eller vara särskilt värdefull för att omfattas av avgränsningen bör inte uppställas.

Att det i vissa fall, som bl.a. *Svenskt Näringsliv*, *Patent- och registreringsverket* och *Stockholms universitet* påtalar, kan vara svårt att särskilja tekniska och kommersiella företagshemligheter innebär inte något starkt skäl emot en sådan avgränsning som nu föreslås. Avgörande för gränsdragningen av den nya kriminaliseringen blir om det är information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller utvecklingen av en vara eller tjänst.

Straffansvar ska gälla för anställda och andra som deltar i en näringsidkares rörelse under anställningsliknande förhållanden

Anställda och andra medarbetare behöver många gånger få del av arbetsgivarens företagshemligheter för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Detta

är också en av förklaringarna till att anställda har en lojalitetsplikt mot sin arbetsgivare. För innehavaren kan det dock vara svårt att skydda företagshemlig information från att användas illojalt. Detta har särskild betydelse för innehavaren om det är information av ekonomiskt eller annat värde och som därför är åtråvärd för konkurrenter eller andra. Ett sätt för utomstående att komma åt information kan då vara att värva en intern informatör på företaget. I det avseendet saknar det för innehavaren av företagshemligheten betydelse om den person som fått del av företagshemligheten har ett anställningsavtal med innehavaren eller om personen ställt sin arbetskraft till förfogande på annan grund.

Det finns straffbestämmelser som kan vara aktuella vid klandervärd hantering av information. Ett exempel är trolöshet mot huvudman (10 kap. 5 § brottsbalken). Straffbestämmelsen omfattar den som på grund av förtroendeställning har fått till uppgift att sköta en ekonomisk angelägenhet för annan eller självständigt hantera en kvalificerad teknisk uppgift eller övervaka skötseln av en sådan angelägenhet eller uppgift och som missbrukar förtroendeställningen till skada för huvudmannen. Det skydd som den straffbestämmelsen ger är begränsat, eftersom långt ifrån alla anställda intar en sådan förtroendeställning som förutsätts för ansvar för trolöshet mot huvudman. I vissa fall kan stöld och andra tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken) aktualiseras när det är fråga om tillgrepp av lösa saker av värde, t.ex. en prototyp. Även brott mot tystnadsplikt (20 kap. 3 § brottsbalken) skulle kunna aktualiseras. Dessa bestämmelser aktualiserar emellertid straffansvar under mer allmänna förutsättningar och är inte utformade specifikt för att ge ett ändamålsenligt skydd för företagshemligheter till vilka någon har lovlig tillgång. Det finns därför skäl att införa ett straffansvar som kan träffa sådana personkategorier som har tillgång till företagshemligheter under sådana omständigheter att det kan uppställas krav på att de inte ska bryta det förtroende som innehavaren av företagshemligheten har visat dem.

Ett utvidgat straffansvar bör omfatta den som genom sin anknytning till näringsidkaren – dvs. innehavaren av företagshemligheten – får anses delta i dennes rörelse. Dessa personer har typiskt sett lovlig tillgång till företagshemligheter och dessa personer får även anses ha en typ av lojalitetsplikt mot innehavaren av företagshemligheten. Att straffansvaret utformas på så sätt att det inte endast omfattar anställda välkomnas av bl.a. *Svenskt Näringsliv* och *Stockholms universitet*, som särskilt framhåller att den föreslagna omfattningen av personkretsen ligger i linje med arbetsmarknadens utveckling och företagens verklighet i fråga om anlitande av arbetskraft.

I första hand gäller det näringsidkarens egna anställda. Ansvaret bör också omfatta andra som har en liknande ställning i företaget. Det kan vara vissa uppdragstagare och personer som genom uthyrning eller utlåning från bemanningsföretag utför arbete åt näringsidkaren. Det kan också vara personer som medverkar i arbetsmarknadspolitiska program och studerande som genomför en längre praktikperiod eller utbildning förlagd till en arbetsplats.

Bemanningsanställda anses normalt sett inte ha någon lojalitetsplikt mot det inhyrande företaget och har som regel inte heller någon nu relevant avtalsrelation till det inhyrande företaget. Trots avsaknaden av en allmän lojalitetsplikt utgör bemanningsanställda typiskt sett en sådan kategori arbetstagare som deltar i innehavarens rörelse under anställningsliknande förhållanden och som när det gäller handhavande av företagshemligheter bör likställas med andra arbetstagare.

Näringsidkaren är för samtliga av dessa typer av arbetstagare – anställda eller sådana som är knutna till företaget på därmed jämförlig grund – beroende av att de inte olovligen angriper företagshemligheter som de anförtros.

I promemorian föreslås att straffansvaret ska avse den som får del av företagshemligheten genom att delta i en näringsidkares rörelse till följd av anställning eller uppdrag eller på annan liknande grund. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Företagarna*, *Svea hovrätt* och *TCO*, anser att definitionen av personkretsen är otydlig, särskilt vad avser den personkategori som omfattas av den föreslagna avgränsningen ”på annan liknande grund” och att detta kan leda till oförutsebarhet i tillämpningen.

Att som *Lunds universitet* förespråkar mer uttömmande i bestämmelsen ange de personer som kan omfattas av straffansvar bedöms emellertid inte lämpligt. Mot bakgrund av att de personer som i dag kan komma i kontakt med företag för att utföra arbete i större utsträckning än förr inte endast är anställda, utan även bl.a. bemanningsanställda och konsulter, är det enligt regeringen inte ändamålsenligt att i lagtext i detalj definiera den berörda personkretsen. Om så skulle ske riskerar bestämmelsen att inte omfatta personer, som i takt med en föränderlig arbetsmarknad, med fog bör omfattas av kriminaliseringen. Däremot anser även regeringen att den avsedda personkretsen lagtekniskt kan fångas in på ett tydligare sätt än i förslagen i promemorian och utkastet. Avgränsningen av personkretsen bör avse den som har fått del av företagshemligheten till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i näringsidkares rörelse. En sådan avgränsning av personkretsen bedöms vara väl anpassad till dagens förhållanden hos företag och därmed också ändamålsenlig.

Det kan i sammanhanget påminnas om att en av förutsättningarna för att information ska anses vara en företagshemlighet är att innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla informationen hemlig. Den enskilde måste vidare ha uppsåt i förhållande till att det är fråga om hemlig information för att straffansvar ska kunna komma i fråga. Den utvidgning av straffansvaret som föreslås får därför betydelse när innehavaren av företagshemligheten har vidtagit åtgärder för att dels hålla informationen hemlig, dels sett till att de som deltar i verksamheten förstår att informationen är hemlig. Kravet på innehavaren att vidta informationsåtgärder torde vara högre ställt i förhållande till personer som inte har arbetstagares lojalitetsplikt eller som inte har kännedom om innehavarens verksamhet, t.ex. inhyrd personal, praktikanter och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.

Sammanfattningsvis anser regeringen att den utökade kriminaliseringen bör gälla den som fått del av företagshemligheten till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i en näringsidkares rörelse.

Straffansvar ska även gälla för anställda och andra jämförbara deltagare i en forskningsinstitutions verksamhet

Även vid universitet och högskolor samt hos andra forskningsutförare kan det finnas värdefulla företagshemligheter. Internationella forskningssamarbeten är i många fall avgörande för spetsforskning och innovation men kan också innebära vissa risker. I en alltmer osäker och polariserad värld finns geopolitiska utmaningar där öppenhet och samarbete riskerar att utnyttjas av främmande makt på ett otillbörligt sätt. För att inte riskera att bromsa vetenskapliga genombrott och framsteg behöver de skyddsåtgärder som vidtas

vara precisa, proportionerliga och effektiva. *Kungl. Tekniska högskolan* framhåller att dagens sanktionssystem är otillräckligt i förhållande till forskningsmiljöer som präglas av stor personrörlighet och där tillhörigheten till forskningsinstitutionen inte alltid grundar sig på anställningsförhållanden.

Det finns ett behov av ett utvidgat skydd för företagshemligheter även i sådana sammanhang. Det föreslås därför att de nya bestämmelserna ska omfatta också olovligt utnyttjande och röjande av anställda och andra som deltar i verksamheten vid forskningsinstitutioner under anställningslika förhållanden. Även dessa personer kan komma i kontakt med företagshemligheter som avser information som är ägnad att användas i utvecklingen, produktionen eller utförandet av en vara eller tjänst under sådana omständigheter att det kan uppställas krav på att de inte ska bryta det förtroende som innehavaren av företagshemligheten har visat dem. Straffansvar bör enligt regeringen därför gälla även den som fått del av företagshemligheten till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i en forskningsinstitutions verksamhet.

Straffansvar ska även gälla för den som ingår en affärsförbindelse med innehavaren av företagshemligheten

Det förekommer inte sällan att företagshemligheter utväxlas vid affärsförbindelser. En särskild fråga är därför om det är motiverat med ett straffansvar även för olovligt utnyttjande och olovligt röjande av tekniska företagshemligheter som någon har anförtratts inom ramen för en sådan förbindelse.

Det straffansvar som nu föreslås är kvalificerat i det att det endast träffar utnyttjande och röjande av tekniska företagshemligheter.

Att avgränsa straffansvaret så att det endast omfattar anställda och personer med en liknande ställning i ett företag riskerar att leda till att straffvärda förfaranden då någon röjer eller utnyttjar en företagshemlighet som han eller hon har anförtratts faller utanför det straffbara området. Ur innehavarens perspektiv saknar det typiskt sett betydelse huruvida hans eller hennes företagshemlighet olovligen angrips av en anställd eller om angreppet i stället utförs av en affärskontakt som har anförtratts känslig information. Företag i olika branscher kan ha olika behov i fråga om personalförsörjning och kan organisera sig på olika sätt. Det kan påverka vilka typer av aktörer som behöver få del av företagshemligheter. Omständigheten att innehavaren typiskt sett har större möjligheter att få ekonomisk ersättning vid missbruk av en affärspart talar inte mot att straffansvaret utvidgas. Detta eftersom bestämmelserna även syftar till att skydda svenska innovationer och den sunda konkurrensen i allmänhet. Skyddsbehovet sträcker sig alltså längre än till att skydda enbart den enskilda innehavaren.

I synnerhet gäller detta då affärsparten står i förbindelse med främmande makt eller någon som agerar för sådan makts räkning. Främmande makt har under senare år visat större intresse för civila verksamheter, såväl företag som forskningsinstitutioner, och det förekommer att underrättelsetjänster använder sig av bulvanföretag för att komma åt information. Det vore olyckligt om ett straffansvar inte omfattar även sådana fall då en affärspart röjer hemligheten till främmande makt eftersom det då finns en risk att utländska underrättelseinsatser styrs om till affärsförbindelser med svenska företag. Det framstår därför som motiverat med ett förstärkt skydd mot statsstyrt

Prop. 2024/25:208 industrispionage också då detta bedrivs i förhållande till information som företagen frivilligt delar i samband med affärsförbindelser.

Det bör framhållas att regelverket blir mer lättillämpat när det utökade straffansvaret även omfattar fall då en affärspart olovligen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet. Det kan nämligen i vissa fall vara tveksamt om en uppdragstagare kan sägas delta i näringsidkarens verksamhet under omständigheter som liknar dem som förekommer i ett anställningsförhållande och på den grunden skulle omfattas av det utökade straffansvaret. Normalt sett kommer detta dock att sakna praktisk betydelse eftersom det i många fall bör stå helt klart att uppdragstagaren har ingått en affärsförbindelse med innehavaren och att straffansvar därför föreligger på den grunden. Av detta följer också att en sådan lösning ger bättre förutsättningar för att snarlika fall behandlas på samma sätt.

Personkretsen bör därför enligt regeringen innefatta den som olovligen utnyttjar eller röjer en teknisk företagshemlighet hos en näringsidkare eller en forskningsinstitution som han eller hon har fått del av i samband med en affärsförbindelse med näringsidkaren eller forskningsinstitutionen. En sådan omfattning av personkretsen i straffrättsligt hänseende motsvarar i stort också vad som gäller i fråga om skadeståndsansvar (jfr 6 § lagen om företagshemligheter). Till skillnad från vid skadeståndsansvaret är det emellertid den person som olovligen utnyttjar eller röjer företagshemligheten som åläggs straffansvar och inte, som kan vara fallet vid skadeståndsansvar, företaget som ingått affärsförbindelsen med innehavaren. *Svea hovrätt* menar att det kan vara svårt att identifiera den person som kan åläggas straffansvar i dessa fall. Eventuella svårigheter att ringa in den person som rent faktiskt olovligt utnyttjat eller röjt företagshemligheten ska inte överdrivas. Inte heller utgör det skäl mot att bestämma den berörda personkretsen i enlighet med vad som nu föreslås. Typiskt sett bör det inte råda någon oklarhet i fråga om att en person som har tydlig koppling till en affärspart och som utnyttjar eller röjer en företagshemlighet omfattas av straffansvar.

Något uttryckligt krav på att mottagaren har fått del av företagshemligheten i förtroende, så som *Advokatsamfundet* förespråkar, bör inte uppställas. För att straffansvar ska komma i fråga förutsätts att utnyttjandet eller röjandet sker olovligen. I det ligger att den företagshemliga informationen mottagits under sådana former att det står klart att informationen inte får utnyttjas eller röjas. Ett uttryckligt krav på att den företagshemliga informationen har lämnats ut i förtroende till mottagaren bedöms därför som obehövligt.

Straffansvaret bör inte gälla för styrelseledamöter eller revisorer i juridiska personer

Styrelseledamöter och revisorer i t.ex. ett aktiebolag kan inom ramen för sina respektive uppdrag komma att ta del av företagshemligheter. Dessa funktionärers skadeståndsansvar regleras inte i lagen om företagshemligheter (10 § andra stycket och prop. 2017/18:200 s. 70, 71 och 159). Att de undantagits har sin förklaring i att det i fråga om skadeståndsansvar för styrelseledamöter – från bolagsrättsliga utgångspunkter – ansetts som en enkel och ändamålsenlig ordning att skadeståndsansvaret regleras inom de associationsrättsliga regelverken. Det har även uttalats att det finns goda skäl för att i fråga om skadeståndsansvar inte göra skillnad på styrelseledamöterna och

den valda revisorn i det aktuella bolaget (bet. 1988/89:LU30 s. 30, 31 och 39, bet. 1989/90:LU37 s. 33 och 43 samt prop. 2017/18:200 s. 70). Det samband som finns mellan skadeståndsansvaret för styrelseledamöter och revisorer kan också illustreras av att revisorers skadeståndsansvar enligt 29 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) knyter direkt an till skadeståndsansvaret för styrelseledamöter i 29 kap. 1 § aktiebolagslagen.

En styrelseledamot eller revisor som vid fullgörandet av uppdraget angriper bolagets företagshemligheter kan dock bli föremål för andra skyddsåtgärder enligt lagen om företagshemligheter, t.ex. ett beslut om vitesförbud. Ett skadeståndsansvar kan uppkomma också för den som i ett senare led angriper den företagshemlighet som tidigare har angripits av en styrelseledamot eller revisor (prop. 2017/18:200 s. 71).

Revisorn har vidare tystnadsplikt enligt 26 § revisorslagen (2001:883). Om en revisor åsidosätter sina skyldigheter som revisor eller uppsåtligt gör orätt i sin revisionsverksamhet eller på annat sätt handlar oredligt, kan disciplinära åtgärder vidtas av Revisorsinspektionen. Det kan då bli fråga om bl.a. varning, indragen auktorisation eller sanktionsavgift (32–35 §§ revisorslagen).

Även i fråga om straffansvar finns ett antal bestämmelser som kan aktualiseras för styrelseledamöter och revisorer. Sådana finns bl.a. i aktiebolagslagen och lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar. Dessa tar visserligen inte sikte på olovligt utnyttjande eller röjande av företagshemligheter, eller andra närliggande gärningar, utan på brott mot det s.k. spridningsförbudet och andra liknande brott. Vid olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av en teknisk företagshemlighet, som en styrelseledamot eller revisor har haft lovlig tillgång till, kan i stället ansvar för trolöshet mot huvudman enligt 10 kap. 5 § brottsbalken kunna aktualiseras. En sådan förtroendeställning som förutsätts för ansvar enligt paragrafen intar typiskt sett bl.a. styrelseledamöter och revisorer i aktiebolag. För dessa finns därmed redan ett straffansvar för det fall de missbrukar sin förtroendeställning genom att utnyttja eller röja företagshemligheter och därigenom skadar huvudmannen.

Mot bakgrund av de olika möjligheter till rättsliga sanktioner som redan i dag finns vad gäller styrelseledamöter och revisorer när dessa angriper företagshemligheter som de fått del av vid fullgörandet av sitt uppdrag bedöms det inte finnas behov av ett utökat straffansvar för styrelseledamöter eller revisorer. Av systematiska skäl finns det också ett värde i att inte frångå den valda ordningen för att reglera dessa aktörers ansvar. Sammantaget bedömer därför regeringen att det i dagsläget inte har framkommit tillräckliga skäl för att låta styrelseledamöter och revisorer omfattas av straffansvaret.

Brottsbeteckning och uppsåtskrav

Det utvidgade straffansvaret omfattar olovliga angrepp på tekniska företagshemligheter. Närmast till hands ligger att benämna brotten olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet respektive olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Sådana brottsbeteckningar beskriver på ett tydligt sätt, vilket *Lunds universitet* förordar, den straffbara gärningen och bör därför användas.

I fråga om subjektiv täckning kan olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet inte anses vara

Prop. 2024/25:208 så allvarliga gärningar att även oaktsamhet ska bestraffas. Kriminaliseringen ska därför endast avse uppsåtliga gärningar.

Talan om vitesförbud i ett brottmål

Innehavaren av en företagshemlighet har enligt 22 § första stycket lagen om företagshemligheter möjlighet att föra talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder i syfte att hindra framtida angrepp på företagshemligheten. En talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder handläggs som tvistemål. Det är emellertid möjligt för innehavaren att föra talan om dessa frågor även i ett brottmål om ansvar för företagsspioneri och olovlig befattningsmed företagshemlighet (22 § andra stycket). Samma möjlighet för innehavaren att föra talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder bör finnas i ett brottmål om ansvar för olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

4.2 Ringa fall ska inte utgöra brott

Regeringens förslag: Ringa fall av olovligt utnyttjande och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska inte utgöra brott. Vid bedömningen av om gärningen är ringa ska, när det är fråga om anställningsförhållande eller därmed jämförligt deltagande, särskilt beaktas om gärningen är mindre allvarlig på grund av att den har begåtts efter att deltagandet i en näringsidkares rörelse eller forskningsinstitutions verksamhet har upphört.

Promemorians förslag stämmer delvis överens med regeringens. I promemorian föreslås att straffansvar då deltagandet i verksamheten eller rörelsen upphört ska regleras särskilt och att det för straffbarhet ska krävas att det föreligger synnerliga skäl.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Åklagarmyndigheten invänder mot användningen av uttrycket synnerliga skäl i ett straffbud och påtalar att det kan leda till att straffbestämmelsens tillämpningsområde blir snävare än vad som avsetts. Liknande synpunkter framförs av *Säkerhets- och försvarsföretagen*.

Svenskt Näringsliv anser att skillnaden i fråga om ansvar mellan personer som deltar i en verksamhet eller rörelse jämfört med dem vars deltagande har upphört blir för stor.

Akademikerförbundet SSR framhåller att det föreligger en risk för inlåsningseffekter på arbetsmarknaden trots krav på synnerliga skäl efter anställningens upphörande.

Utkastets förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna vidhåller sina tidigare framförda synpunkter eller har inga invändningar mot förslaget.

Några remissinstanser, bl.a. *Lunds universitet*, *Åklagarmyndigheten* och *Stockholms universitet*, anser att det tydligare bör framgå att den omständighet som särskilt ska beaktas inte hänför sig till när gärningen har begåtts efter att en affärsförbindelse har upphört.

Skälen för regeringens förslag: Till skillnad från de befintliga straffbestämmelserna i lagen om företagshemligheter omfattar kriminaliseringen situationer där den enskilde har lovlig tillgång till företagshemligheten i fråga. Det finns i sådana situationer omständigheter som kan göra att en gärning inte är så allvarlig att ett straffansvar framstår som motiverat.

Ringa fall av olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet bör därför inte vara straffbara.

Om en gärning är att anse som ringa eller inte bör avgöras efter en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet, såsom gärningens farlighet, det värde den angripna företagshemligheten avsett och vilken skada gärningen medfört.

En särskild fråga är hur ansvaret efter att en anställning eller ett därmed jämförligt deltagande i en rörelse eller en verksamhet har upphört ska regleras.

En utgångspunkt i lagen om företagshemligheter är att arbetstagaren efter anställningens upphörande får utnyttja inte bara sin personliga skicklighet och sina egna erfarenheter, utan också information som utgör företagshemligheter hos den tidigare arbetsgivaren. Om en arbetsgivare och en arbetstagare inte avtalar om annat är arbetstagaren efter anställningens upphörande förhindrad att utnyttja eller röja företagshemligheter som han eller hon fått del av i sin anställning endast om det finns synnerliga skäl (7 § andra stycket). I annat fall är utnyttjandet eller röjandet ett behörigt angrepp på företagshemligheterna (prop. 2017/18:200 s. 147)

Det är angeläget att enskilda inte upplever sig förhindrade att använda och vidareutveckla de erfarenheter och kunskaper som de har förvärvat tidigare i yrkeslivet. En utvidgning av straffansvaret bör inte tillåtas att påverka detta i större utsträckning än nödvändigt och rörligheten på arbetsmarknaden bör skyddas.

Förslaget i promemorian är att ansvar i sådana fall ska regleras särskilt och att det för straffbarhet ska krävas att det finns synnerliga skäl. *Åklagarmyndigheten*, liksom *Säkerhets- och försvarsföretagen*, påpekar att uttrycket synnerliga skäl inte används inom straffrätten för att bestämma det kriminaliserade området och att användningen av uttrycket riskerar att leda till att klart straffbara gärningar faller utanför det straffbara området. Liknande synpunkter framförs av *Svenskt Näringsliv* som även påtalar att förändringen i ansvar efter anställningens upphörande blir alltför stor.

Ett angrepp som sker efter att en anställning eller därmed jämförligt deltagande i rörelsen eller verksamheten upphört bör endast undantagsvis kunna föranleda straffansvar. En annan ordning skulle innebära risk för inläsnings effekter på arbetsmarknaden. Det skulle även innebära en omotiverad skillnad jämfört med i vilka fall en tidigare anställds angrepp på företagshemligheter kan föranleda skadeståndsansvar. En sådan ordning innebär, vilket *Svenskt Näringsliv* påtalar, en skillnad i fråga om ansvar vid pågående deltagande i en verksamhet eller rörelse jämfört med när deltagandet upphört. Med beaktande av angivna arbetstagarhänsyn men även av systematiska skäl bedöms en sådan skillnad emellertid godtagbar. Dessa fall bör enligt regeringen dock i stället bedömas som ringa. Att låta den omständigheten att gärningen har begåtts efter att en anställning eller därmed jämförligt deltagande upphört ingå som ett kriterium vid helhetsbedömningen av om gärningen är att anse som mindre allvarlig, och därmed ringa, innebär också att det, ur straffrättsligt hänseende, problematiska uttrycket synnerliga

skäl undviks. Samtidigt innebär det att klart straffvärda fall av olovligt utnyttjande eller röjande som sker efter att deltagandet i rörelsen eller verksamheten upphört alltså kan föranleda straffansvar.

Sammanfattningsvis bör ringa fall av olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet inte vara straffbara. Vid bedömningen av om en gärning är ringa ska särskilt beaktas om gärningen har begåtts efter att en anställning eller ett med anställning jämförligt deltagande i rörelsen eller verksamheten har upphört. En sådan avgränsning av det kriminaliserade området bedöms upprätthålla en rimlig balans mellan arbetstagarnas behov av att fritt kunna byta arbetsgivare och behovet hos innehavarna av företagshemligheter av att skydda dessa.

Beträffande affärsförbindelser gör sig inte motsvarande intressen av rörligheten på arbetsmarknaden gällande. Det bedöms därför inte motiverat att låta avslutade affärsförbindelser utgöra en särskild omständighet att beakta vid bedömningen av om gärningen är att anse som ringa eller inte. Som bl.a. *Åklagarmyndigheten* och *Stockholms universitet* påtalar finns det anledning att i bestämmelsen ytterligare förtydliga att undantaget inte gäller vid affärsförbindelser.

4.3 Straffskalor och kvalifikationsgrunder för grovt brott

Regeringens förslag: Straffet ska vara böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt, ska straffet vara fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Utkastets förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag

Straffskalan för olovligt utnyttjande och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet

De två nya straffbestämmelserna har påtagliga likheter med varandra och med företagsspioneri. Samtliga avser ursprungliga angrepp på företagshemligheter och de kan även i fråga om gärningarnas allvar sägas vara likartade. Straffskalan för de nya brotten bör därför vara densamma som för företagsspioneri och det bör även införas en särskild straffskala för de allvarligaste fallen.

Straffskalan för olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet bör alltså vara böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt, bör straffskalan vara densamma

som vid företagsspioneri, grovt brott, dvs. fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Prop. 2024/25:208

Kvalifikationsgrunder för grovt brott

I fråga om företagsspioneri ska det vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada (26 §). Därvid ska hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet, bl.a. kan förfaringssättet och de värden som har utsatts för angreppet beaktas (proposition om skydd för företagshemligheter, prop. 1987/88:155 s. 39). Det är naturligt att samma omständigheter särskilt ska beaktas även vid bedömningar av om ett olovligt utnyttjande eller ett olovligt röjande av teknisk företagshemlighet utgör grova brott.

4.4 Försök och förberedelse till brott ska vara straffbart

Regeringens förslag: Försök och förberedelse till olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet respektive olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska straffbeläggas.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Utkastets förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Försök och förberedelse till brott regleras i 23 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken. Ansvar förutsätter ett särskilt stadgande där det anges att det aktuella brottet är kriminaliserat på försöks- eller förberedelsenivå.

Försök till brott består i att någon har påbörjat utförandet av ett visst brott utan att detta kommit till fullbordan. Därutöver krävs att fara har förelegat för att handlingen ska leda till brottets fullbordan, eller att sådan fara varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter. För straffansvar krävs även uppsåt till samtliga gärningsmoment, även de som inte fullbordats.

Ansvar för förberedelse till brott kräver att en förberedelsegärning har företagits. En sådan gärning kan bestå antingen i att någon tar emot eller lämnar pengar eller annat som betalning för ett brott eller för att täcka kostnader för utförande av ett brott, eller att någon skaffar, tillverkar, lämnar, tar emot, förvarar, transporterar, sammanställer eller tar annan liknande befattning med något som är särskilt ägnat att användas som hjälpmedel vid ett brott. Ytterligare förutsättningar är att personen inte har gjort sig skyldig till fullbordat brott eller försök till brott samt att det funnits mer än ringa fara för att brottet skulle fullbordas eller att gärningen med hänsyn till andra omständigheter inte är mindre allvarlig. Vidare krävs att gärningsmannen har uppsåt att utföra eller främja brott.

Redan ett försök eller en förberedelse till ett olovligt utnyttjande eller ett olovligt röjande av teknisk företagshemlighet är typiskt sett en så allvarlig

gärning att ett straffansvar bör kunna aktualiseras under de förutsättningar som anges i 23 kap. brottsbalken. Brottsligheten föregås ofta av planering och förberedande åtgärder, något som gör att det är särskilt angeläget att möjliggöra ett tidigt ingripande. Det är också av yttersta vikt att det finns möjlighet att avbryta ett pågående förlopp innan skada uppstår och att det även under sådana omständigheter finns möjlighet att lagföra försök och förberedelse. De nya brotten bör alltså enligt regeringens bedömning, i likhet med företagsspioneri, vara straffbara också på försöks- och förberedelsestadiet.

4.5 Straffansvaret för olovlig befattning med företagshemlighet ska anpassas till olovligt röjande av teknisk företagshemlighet

Regeringens förslag: Den som anskaffar en teknisk företagshemlighet med vetskap om att den tillhandahålls, eller tidigare har tillhandahållits, genom ett sådant röjande som avses i straffbestämmelsen om olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska dömas för olovlig befattning med företagshemlighet, under förutsättning att röjandet inte är fritt från ansvar.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Utkastets förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Den som anskaffar en företagshemlighet som har åtkommit genom en gärning som utgör företagsspioneri döms för olovlig befattning med företagshemlighet (27 §). Även i situationer när ett anskaffande skett genom att en annan person, eller någon före honom eller henne, har röjt en företagshemlighet, är gärningen sådan att den kan medföra påtagliga skada eller fara. Det finns därför skäl att låta straffansvaret för olovlig befattning med företagshemlighet gälla även i förhållande till den som tar emot en sådan hemlighet som tidigare har varit föremål för en gärning bestående i olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Även den som i ett senare led tar emot hemligheten med vetskap om förbrottet bör kunna straffas.

Straffansvaret bör dock inte omfatta den som anskaffar en företagshemlighet som varit föremål för ett olovligt röjande som ansetts som ringa och därför straffritt. Finns det inte en otillåten gärning i det tidigare ledet ska således inte ansvar för olovlig befattning med företagshemlighet komma i fråga.

Det får bedömas från fall till fall enligt allmänna principer om brottskonkurrens huruvida mottagaren bör dömas för olovlig befattning med företagshemlighet eller för medverkan till olovligt röjande av teknisk företagshemlighet eller något annat brott.

Motsvarande skäl gör sig inte gällande i förhållande till brottet olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet. Det har att göra med att en företagshemlighet inte kan anskaffas genom enbart ett föregående utnyttjande,

utan det krävs en ytterligare gärning, såsom ett röjande, för att det ska röra sig om anskaffande enligt 27 §. Mot denna bakgrund saknas det därför skäl att låta straffansvar för olovlig befattning med företagshemlighet vid ett föregående olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet omfattas av kriminaliseringen.

Prop. 2024/25:208

5 Ett utvidgat skadeståndsansvar för den som olovligen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet

Regeringens förslag: Den som gör sig skyldig till olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten på något annat sätt utnyttjas eller röjs.

Promemorians förslag stämmer huvudsakligen överens med regeringens. I promemorian föreslås en delvis annan lydelse av skadeståndsbestämmelsen.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det. Bland dessa finns *Ekobrottsmyndigheten*, *Åklagarmyndigheten*, *Säkerhetspolisen*, *Svenskt Näringsliv*, *Stockholms universitet* och *Sveriges advokatsamfund*.

Utkastets förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: I lagen om företagshemligheter finns flera bestämmelser om skadestånd, t.ex. vid angrepp i samband med en affärsförbindelse (6 §) och för angrepp mot en arbetsgivares företagshemlighet (7 §). Skadeståndsansvaret omfattar då endast den skada som uppkommit genom förfarandet (se dock 10 § som föreskriver ett mer omfattande ansvar vid anskaffande av företagshemlighet).

Skadeståndsansvaret på grund av brott (5 §) är mer omfattande än vid andra skadliga gärningar. Det omfattar inte bara den skada som gärningsmannen orsakat genom det brottsliga förfarandet utan också den skada som uppstått till följd av hans eller hennes eller någon annans utnyttjande eller röjande av företagshemligheten (prop. 1987/88:155 s. 41, 42 och 58). Vid brott enligt lagen om företagshemligheter kan gärningsmannen alltså bli skadeståndsansvarig inte bara för skada orsakad av sin egen brottsliga gärning, utan även för skada som uppkommer exempelvis till följd av att någon annan i ett senare led utnyttjar den företagshemlighet som tillgängliggjorts genom brott.

Det finns i fråga om skadestånd skäl att likställa de nya brottstyperna med övriga brottstyper – företagsspioneri och olovlig befattning med företagshemlighet. En sådan ordning förstärker det preventiva inslaget i regelverket och förbättrar möjligheten för innehavaren av företagshemligheten att få full kompensation för sin skada.

Skadeståndsskyldighet på grund av brott enligt lagen bör därför gälla också för skadegörande gärningar som omfattas av de nya straffbestämmelserna.

Genom att det införs ett skadeståndsansvar för den som begår brottet olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet blir överlappningen mellan skadeståndsansvaret enligt 5 § och annat skadeståndsansvar enligt lagen något större. En anställd som olovligen utnyttjar eller röjer arbetsgivarens företagshemligheter kan alltså bli skadeståndsskyldig enligt både 5 och 7 §§. Motsvarande gäller enligt 6 § för en affärspart som olovligen utnyttjar eller röjer en företags-hemlighet som han eller hon har tagit emot i förtroende. Skadeståndsansvaret på grund av brott är emellertid mer vidsträckt än annat skadeståndsansvar enligt lagen, eftersom det omfattar även skada som uppstår på grund av att företagshemligheten på något annat sätt utnyttjas eller röjs. Den överlappning som i och för sig finns bedöms med hänsyn till detta inte orsaka några tillämpningsproblem.

6 Särskilda frågor om brottsbekämpning vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet

Regeringens förslag: Hemliga tvångsmedel ska få användas vid en förundersökning om statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Vid en förundersökning om statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska undantaget från skyldigheten att underrätta den som har varit föremål för ett hemligt tvångsmedel gälla.

Preventiva tvångsmedel ska få användas i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

Biometrisk jämförelse ska få göras mot Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Både förslagen i promemorian och regeringens förslag innebär att möjligheterna till användning av hemliga och preventiva tvångsmedel vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska vara desamma som vid statsstyrt företagsspioneri. Förslagen i promemorian utgår från den tvångsmedelsreglering som gällde då, och innehåller därför inte förslag om att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsavlyssningsuppgifter även ska få användas för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Promemorian innehåller inte heller förslag om att hemlig rumsavlyssning, hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter, husrannsakan, undersökning på annat ställe eller genomsökning på distans ska få användas för att förhindra statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Det finns i promemorian inte något förslag om

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser utom *Integritetsskyddsmyndigheten* tillstyrker förslagen om möjligheterna att använda hemliga och preventiva tvångsmedel eller har inga invändningar mot dem.

Integritetsskyddsmyndigheten anser dels att förslagen behöver kompletteras med en särskild integritetsanalys, dels att de avvägningar och bedömningar som gjorts vad gäller proportionaliteten, behovet och nyttan av förslagen behöver fördjupas och redovisas tydligare.

Utkastets förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna vidhåller sina tidigare synpunkter eller har inga invändningar mot förslagen.

Integritetsskyddsmyndigheten ifrågasätter om det finns ett behov av att kunna göra biometrisk jämförelse mot Migrationsverkets register.

Skälen för regeringens förslag

Regleringen om hemliga och preventiva tvångsmedel

Kriminaliseringen av olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet innebär, liksom vid brott i allmänhet, att straffprocessuella tvångsmedel enligt 24–28 kap. rättegångsbalken kan komma att användas under förundersökningen. Vilka tvångsmedel som är tillgängliga styrs bl.a. av brottens straffskala. För vissa brott anges särskilt att tvångsmedlet i fråga ska vara tillämpligt.

Hemliga tvångsmedel får enligt nuvarande ordning användas vid en förundersökning om statsstyrt företagsspioneri, dvs. när det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av främmande makt eller av någon som agerat för främmande makts räkning, eftersom det brottet nämns särskilt i de brottskataloger som är kopplade till de olika hemliga tvångsmedlen. De hemliga tvångsmedel som kan användas för att utreda statsstyrt företagsspioneri är hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning och hemlig dataavläsning (27 kap. 18–20 e §§ rättegångsbalken och 4–6 §§ lagen [2020:62] om hemlig dataavläsning). För att hemlig rumsavlyssning och hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter ska få användas krävs dock att det kan förväntas att brottet inte endast leder till böter (se t.ex. 27 kap. 20 d § rättegångsbalken).

Preventiva tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventivlagen), lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen) och lagen om hemlig dataavläsning kan användas för att förebygga, förhindra och upptäcka statsstyrt företagsspioneri, eftersom brottet anges i de särskilda brottskataloger som är kopplade till tvångsmedlen. När det gäller hemlig rumsavlyssning enligt preventivlagen och hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter i preventivlagsfallen krävs det dock att det kan antas att brottet inte leder till endast böter för att tvångsmedlen ska få användas.

Hemliga tvångsmedel kan användas i olika skeden av det brottsbekämpande arbetet, både för att förebygga, förhindra och upptäcka allvarlig brottslig verksamhet i underrättelseverksamhet (s.k. preventiva tvångsmedel) och för att utreda brott i en förundersökning. Regleringen av de traditionellt sett hemliga tvångsmedlen, dvs. hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning återfinns huvudsakligen i 27 kap. rättegångsbalken. Tvångsmedelsanvändning enligt rättegångsbalken förutsätter att det finns en konkret misstanke om brott som är föremål för en förundersökning. Regleringen av de preventiva tvångsmedlen återfinns däremot i flera lagar, bl.a. i preventivlagen och inhämtningslagen. Hemlig dataavläsning, som får användas både i en förundersökning och i underrättelseverksamhet, regleras i lagen om hemlig dataavläsning.

Den hemliga tvångsmedelsregleringen är uppbyggd på så sätt att ett visst hemligt tvångsmedel får användas för att utreda brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader, två år eller fyra år beroende på vilket hemligt tvångsmedel det är fråga om. Därutöver får hemliga tvångsmedel användas om straffvärdet för ett brott eller det samlade straffvärdet för flera brott överstiger en viss nivå eller om brottet anges i den särskilda brottskatalog som är kopplad till tvångsmedlet i fråga.

Förutsättningarna för att använda preventiva tvångsmedel regleras i flera lagar. För tvångsmedelsanvändning enligt preventivlagen och lagen om hemlig dataavläsning i preventivlagsfallen krävs att den brottsliga verksamheten som avses innefattar ett brott som räknas upp i den särskilda brottskatalog som är kopplad till tvångsmedlet i fråga (1–1 c §§ preventivlagen och 7 § lagen om hemlig dataavläsning). Inhämtningslagen är dock uppbyggd på ett annat sätt. För tvångsmedelsanvändning enligt inhämtningslagen och lagen om hemlig dataavläsning i inhämtningslagsfallen krävs antingen att den brottsliga verksamheten innefattar ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller brott som räknas upp i de särskilda brottskataloger som finns i lagen (2 och 2 a §§ inhämtningslagen och 10 § lagen om hemlig dataavläsning).

I samtliga fall där användning av hemliga och preventiva tvångsmedel kan komma i fråga ska en proportionalitetsbedömning göras. Skälen för att använda tvångsmedlet måste väga upp det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den person som åtgärden riktas mot eller för något annat motstående intresse för att tvångsmedlet ska få användas. Proportionalitetsprincipen innebär att en tvångsåtgärd i fråga om art, styrka, räckvidd och varaktighet ska stå i rimlig proportion till vad som kan vinnas med åtgärden (propositionen om vissa tvångsmedelsfrågor, prop. 1988/89:124 s. 26). Vid avvägningen är det viktigt att noggrant pröva samtliga omständigheter och väga dem som talar för mot dem som talar mot att en viss åtgärd används. En sådan prövning kan leda till att en åtgärd inte tillåts trots att de krav som lagen i övrigt ställer upp är uppfyllda (propositionen Modernare regler för användningen av tvångsmedel, prop. 2021/22:119 s. 85).

I takt med att samhället, brottsligheten och tekniken utvecklats har regleringen om hemliga och preventiva tvångsmedel också ändrats. På senare tid har möjligheterna att använda både hemliga och preventiva tvångsmedel

utökats på flera olika sätt. Genom lagändringar som trädde i kraft den 1 oktober 2023 utökades t.ex. möjligheterna att använda preventiva tvångsmedel med stöd av preventivlagen till att omfatta även vissa brott som begås inom kriminella nätverk, däribland mord, allmänfarlig ödeläggelse och allvarliga narkotika- och vapenbrott. Samtidigt utökades möjligheterna att använda hemliga tvångsmedel i en förundersökning, bl.a. på så sätt att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och motsvarande hemlig dataavläsning får användas för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brott och att ett tillstånd till hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning och motsvarande hemlig dataavläsning får riktas mot en skäligen misstänkt person i stället för en plats. Dessutom gjordes en viss omstrukturering av bestämmelserna i 27 kap. rättegångsbalken i syfte att förenkla regleringen (propositionen Hemliga tvångsmedel – effektiva verktyg för att förhindra och utreda allvarliga brott, prop. 2022/23:126). Sedan den 1 juli 2024 är det även möjligt att, bl.a. med stöd av den nya lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder, använda vissa hemliga tvångsmedel för att lokalisera personer som håller sig undan eller har avvikit från ett beslut om anhållande eller häktning eller från verkställighet av ett straff (se propositionen Bättre möjligheter att verkställa frihetsberövanden, prop. 2023/24:108). Genom lagändringar som trädde i kraft den 1 september 2024 utökades möjligheterna att använda preventiva tvångsmedel ytterligare, bl.a. på så sätt att fler tvångsmedel, t.ex. hemlig rumsavlyssning, husrannsakan och genomsökning på distans, får användas för att förhindra brottslig verksamhet med stöd av preventivlagen (se propositionen Preventiva tvångsmedel för att förebygga och förhindra allvarliga brott, prop. 2023/24:117). Sedan den 1 april 2025 gäller dessutom lagen om hemlig dataavläsning utan tidsbegränsning (se propositionen Hemlig dataavläsning mot allvarliga brott, prop. 2024/25:51). Det har alltså skett omfattande förändringar av regleringen om hemliga och preventiva tvångsmedel sedan promemorian togs fram.

Hemliga tvångsmedel ska få användas i en förundersökning om statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet

Straffskalan för olovligt röjande av teknisk företagshemlighet föreslås vara böter eller fängelse i högst två år. Vid grovt brott föreslås straffskalan vara fängelse i minst sex månader och högst sex år. Det är alltså samma straffskala som för företagsspioneri.

Vid bedömningen av om ett nytt brott bör läggas till i brottskatalogerna för de hemliga tvångsmedlen är regeringsformens, Europakonventionens och EU:s rättighetsstadgas reglering om grundläggande fri- och rättigheter en väsentlig utgångspunkt. Utvidgade brottskataloger medför begränsningar av rätten till förtroliga meddelanden, rätten till privatliv och rätten till skydd mot intrång i den personliga integriteten. En sådan begränsning får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den. Som *Integritetsskyddsmyndigheten* lyfter fram måste behovet och nyttan av åtgärderna redovisas och en särskild proportionalitetsbedömning göras.

Möjligheten att använda hemliga tvångsmedel vid en förundersökning om statsstyrt företagsspioneri motiveras av att sådant spioneri kan få allvarliga

Prop. 2024/25:208 ekonomiska konsekvenser för svenska företag och i förlängningen för svenska samhällsintressen som är avgörande för välståndet. Brottslighet av sådant slag riskerar även att försämra förutsättningarna för att utveckla och bibehålla skyddet för landets säkerhet. Detta särskilt som det i praktiken ofta kan saknas någon klar gräns mellan sedvanligt spioneri och statsstyrt företagsspioneri (propositionen Åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott m.m., prop. 2007/08:163 s. 55). Det är fråga om allvarlig brottslighet av kvalificerat slag.

Ett statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet har, som konstateras i promemorian, sådana likheter med sedvanligt spioneri och statsstyrt företagsspioneri att det är motiverat att likställa dem när det gäller användningen av hemliga tvångsmedel. Även statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet riskerar att allvarligt skada svenska företag och i förlängningen även samhället i stort. Många gånger kan det dessutom antas att statsstyrt företagsspioneri och statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet begås i samma brottsliga upplägg, med en gärningsman på insidan av företaget eller forskningsinstitutionen och en gärningsman på utsidan. I likhet med spioneri och statsstyrt företagsspioneri är statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet också svårt att utreda, eftersom de personer som begår brotten i regel är professionella och har ett väl utvecklat säkerhetstänkande samt stora resurser (prop. 2007/08:163 s. 54). Det är viktigt att de brottsutredande myndigheterna har effektiva verktyg vid utredning av denna typ av brottslighet. Det finns alltså ett påtagligt behov av att kunna använda hemliga tvångsmedel för att utreda statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet, på samma sätt som vid statsstyrt företagsspioneri, och sådana åtgärder kan också förväntas vara effektiva.

Genom att lägga till statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet i brottskatalogerna för de hemliga tvångsmedlen utökas tillämpningsområdet för tvångsmedlen. Fler personer än i dag kan förväntas bli föremål för hemliga tvångsmedel. En användning av tvångsmedel för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för ett visst brott innebär också en ökad risk för att hemliga tvångsmedel används mot personer som visar sig inte vara delaktiga i brott. Därtill kommer risken för att tredje man kan drabbas av tvångsmedelsanvändningen. Förslagen innebär sammantaget en ökad risk för intrång i den personliga integriteten.

När det gäller statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet är det fråga om allvarlig brottslighet av kvalificerat slag som är särskilt svårutredd, vilket motiverar att hemliga tvångsmedel ska få användas för att utreda brottsligheten. Regleringen om hemliga tvångsmedel omges av ett väl utbyggt system med rättssäkerhetsgarantier som syftar till att begränsa integritetsintrånget för enskilda och att möjliggöra en effektiv tillsyn. Sammantaget gör regeringen bedömningen att förslagen innebär en rimlig avvägning mellan behovet av en effektiv brottsbekämpning och den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet i det här fallet.

Som huvudregel gäller att den som har utsatts för ett hemligt tvångsmedel, eller närmare berörs av att ett hemligt tvångsmedel har använts, också inom viss tid ska underrättas om tvångsmedelsanvändningen (27 kap. 31 § rättegångsbalken). Det finns dock undantag från underrättelseskyldigheten. Exempelvis undantas Säkerhetspolisens tvångsmedelsanvändning vid förundersökning av viss typ av brottslighet, såsom statsstyrt företagsspioneri (27 kap. 33 § tredje stycket rättegångsbalken). Samma undantag från under-

rättelseskyldigheten bör gälla vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Skälen för att undanta statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet får nämligen anses vara lika starka som i fråga om statsstyrt företagsspioneri. Som en följd av detta gäller inte heller undermåttelseskyldigheten vid hemlig dataavläsning enligt 28 § lagen om hemlig dataavläsning. Därtill följer att Stockholms tingsrätt är alternativt forum vid prövning av tillstånd till användning av hemliga tvångsmedel (27 kap. 34 § rättegångsbalken).

De skäl som motiverar att hemliga tvångsmedel ska kunna användas i förhållande till statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet gör sig inte gällande i förhållande till olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet. Detta särskilt som det kan antas att olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet sällan begås på uppdrag av eller understöds av främmande makt eller av någon som agerar för främmande makts räkning. Något praktiskt behov av hemlig tvångsmedelsanvändning finns därför inte i förhållande till detta brott.

Preventiva tvångsmedel ska få användas vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet

Möjligheten att använda preventiva tvångsmedel när det gäller statsstyrt företagsspioneri har motiverats bl.a. av att det rör sig om allvarlig och svårutredd brottslighet, som därmed är svår att upptäcka och förhindra, och som kan orsaka samhällsskada (propositionen Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott, prop. 2013/14:237 s. 88, 89, 114 och 115, propositionen Datalagring vid brottsbekämpning – anpassningar till EU-rätten, prop. 2018/19:86 s. 89 samt prop. 2023/24:117 s. 116, 117, 129 och 130). De skäl som gör sig gällande i fråga om möjligheten att använda hemliga tvångsmedel vid en förundersökning om statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet gör sig gällande även för användning av preventiva tvångsmedel (se vidare i avsnittet ovan). Det finns alltså ett påtagligt behov av att kunna använda preventiva tvångsmedel enligt preventivlagen, inhämtningslagen och lagen om hemlig dataavläsning för att förebygga, förhindra och upptäcka statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Sådana åtgärder kan också förväntas vara effektiva.

Genom att lägga till statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet i brottskatalogerna för de preventiva tvångsmedlen enligt preventivlagen, inhämtningslagen och lagen om hemlig dataavläsning utökas tillämpningsområdet för tvångsmedlen. Fler personer än i dag kan förväntas bli föremål för preventiva tvångsmedel, vilket också innebär en ökad risk för att sådana tvångsmedel används mot personer som visar sig inte vara delaktiga i brott. Därtill kommer risken för att tredje man kan drabbas av tvångsmedelsanvändningen. Förslagen innebär sammantaget en ökad risk för intrång i den personliga integriteten.

När det gäller statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet är det fråga om allvarlig brottslighet av kvalificerat slag som är särskilt svårutredd och mycket angelägen att förebygga, förhindra och upptäcka, vilket motiverar att preventiva tvångsmedel ska få användas på motsvarande sätt som för statsstyrt företagsspioneri. Regleringen om preventiva tvångsmedel omges av ett väl utbyggt system med rättssäkerhetsgarantier som syftar till att begränsa integritetsintrånget för enskilda och att möjliggöra en effektiv

Prop. 2024/25:208 tillsyn. Sammantaget gör regeringen bedömningen att förslagen innebär en rimlig avvägning mellan behovet av en effektiv brottsbekämpning och den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet.

Av samma skäl som i förhållande till hemliga tvångsmedel (se avsnittet ovan) saknas det skäl för att det ska införas en möjlighet att använda preventiva tvångsmedel vid olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet.

Biometrisk jämförelse ska få göras mot Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier vid statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet

Det finns, som framgår ovan, alltså ett starkt intresse av att brottsbekämpande myndigheter har tillgång till effektiva och verkningsfulla verktyg för att utreda statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Utöver hemliga tvångsmedel kan det finnas andra verktyg som bör få användas i det syftet. Den 1 juli 2025 infördes en möjlighet att få göra biometriska jämförelser av ansiktsbilder och fingeravtryck av misstänkta gärningsmän mot Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier vid förundersökning om viss allvarlig brottslighet (propositionen Biometri i brottsbekämpningen, prop. 2024/25:37). Metoden innebär att en ansiktsbild eller ett fingeravtryck som kan antas härröra från en misstänkt men okänd gärningsman får jämföras med ansiktsbilder och fingeravtryck i Migrationsverkets register. Eftersom jämförelsen görs mot register som innehåller uppgifter även om personer som inte är misstänkta för brott får metoden endast användas vid allvarlig brottslighet och med särskild restriktivitet. Förutom brott med högt straffvärde är det framför allt samhällsfarliga brott som kan leda till att en jämförelse görs, alltså sådana brott som Säkerhetspolisen ansvarar för att utreda och som direkt eller indirekt hotar vitala samhällsintressen. Utmärkande för dessa brott är dessutom att de typiskt sett är mycket svårutredda (prop. 2024/25:37 s. 136). Ett av de brott som kan föranleda en jämförelse är statsstyrt företagsspioneri.

Som framgår ovan bedöms statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet vara jämförbart med statsstyrt företagsspioneri i flera avseenden. Framför allt utgör även statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet allvarlig och potentiellt samhällsfarlig brottslighet. Det rör sig dessutom typiskt sett om svårutredd brottslighet. Behovet och den förväntade nyttan av att använda biometriska jämförelser mot Migrationsverkets register överväger det integritetsintrång som användandet kan innebära. *Integritetsskyddsmyndigheten* ifrågasätter behovet av att kunna göra biometrisk jämförelse eftersom identiteten hos den som gör sig skyldig till statsstyrt olovligt röjande av teknisk företagshemlighet typiskt sett borde vara känd. En förutsättning för att biometriska jämförelser ska få göras är att det finns särskild anledning att anta att det är gärningsmannen som har avsatt fingeravtrycken eller förekommer på ansiktsbilden, och att åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen (6 a kap. 3 § lagen [2018:1693]) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område). Kravet på synnerlig vikt innebär som utgångspunkt att det för beslutsfattaren ska framgå i det enskilda fallet att det inte finns andra utredningsåtgärder som kan föra utredningen framåt och som innebär ett mindre integritetsintrång (prop. 2024/25:37 s. 140). Om den misstänkte kan identifieras med hjälp av mindre ingripande utredningsåtgärder bör kravet alltså i regel inte vara uppfyllt. Det

kan däremot finnas ett behov av åtgärden när det trots sådana utredningsåtgärder inte skulle vara möjligt att identifiera en misstänkt. Dessutom är statsstyrt företagsspioneri och statsstyrt olovligt röjande av teknisk företags-hemlighet likartade brott både vad gäller allvar och i fråga om att brotten typiskt sett är svårutredda. Liksom vid tvångsmedelsanvändningen i övrigt finns det därför skäl att även avseende biometrisk jämförelse likställa de båda brottstyperna.

Automatiserad ansikts- och fingeravtrycksjämförelse i Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier bör därför enligt regeringen kunna användas vid förundersökning om statsstyrt olovligt röjande av teknisk företags-hemlighet.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Regeringens bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning stämmer i huvudsak överens med regeringens. Förslaget i promemorian innebär ett tidigare datum för ikraftträdande.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Utkastets förslag och bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: En lämplig tidpunkt för ikraftträdande bedöms vara den 1 januari 2026.

Vad gäller förslagen om kriminalisering av olovligt utnyttjande av teknisk företags-hemlighet respektive olovligt röjande av teknisk företags-hemlighet följer det av 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, som anses generellt tillämplig inom straffrätten, att nya bestämmelser inte får tillämpas på ett sådant sätt att de ges retroaktiv verkan till den tilltalades nackdel.

När det gäller skadestånd följer det av allmänna skadeståndsrättsliga principer att nya bestämmelser om skadestånd endast tillämpas på skadefall som har inträffat efter ikraftträdandet (prop. 2017/18:200 s. 127, prop. 1987/88:155 s. 33 och propositionen med förslag till skadeståndslag m.m., prop. 1972:5 s. 593).

Mot denna bakgrund behövs det inte några övergångsbestämmelser.

Regeringens bedömning: De föreslagna lagändringarna ger bättre möjligheter att ingripa mot att tekniska företagshemligheter sprids och används illojalt.

Förslagen har ingen effekt på den administrativa bördan för företagen och förutses inte leda till ökade kostnader för företagen.

Ändringarna inskränker inte arbetstagarnas möjligheter att påtala och slå larm om oegentligheter i arbetsgivarens verksamhet. Rörligheten på arbetsmarknaden bedöms inte påverkas märkbart.

De kostnadsökningar för berörda myndigheter inom rättsväsendet samt för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden som förslagen kan medföra bedöms inte vara större än att de kan hanteras inom berörda myndigheters befintliga ekonomiska ramar.

Promemorians bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna uttalar sig inte särskilt om bedömningen. Som framgår av avsnitt 4.1 framför emellertid bl.a. *Akademikerförbundet SSR* och *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* synpunkter som även har betydelse för förslagens konsekvenser.

Utkastets bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för företagen

I Sverige finns det ca 1,2 miljoner företag. Förslagen har sannolikt störst betydelse för de företag som bedriver innovationsverksamhet. Förslagen innebär huvudsakligen att det kriminaliserade området för angrepp på tekniska företagshemligheter utvidgas. Genom de föreslagna ändringarna förbättras möjligheterna att ingripa mot att sådana företagshemligheter sprids och används illojalt.

Det kan antas att de nya straffbestämmelserna bidrar till att olovligt utnyttjande och olovligt röjande av tekniska företagshemligheter minskar. Möjligheterna att ingripa mot gärningarna kommer också vara goda genom bl.a. möjligheterna till användning av hemliga och preventiva tvångsmedel. Företag som innehar sådana företagshemligheter som avser information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller utvecklingen av en vara eller tjänst får därmed ett bättre skydd för sina investeringar. Detta torde leda till bättre förutsättningar för investeringar i teknisk utveckling, även om några beloppsmässiga uppskattningar knappast går att göra. Det stärker också innovationskraften och den internationella konkurrensförmågan, liksom marknadens sunda funktion. Det gynnar i sin tur handeln av varor och tjänster. Sammantaget bidrar det till ett gynnsamt ekonomiskt klimat och kan antas bidra till fler arbetstillfällen.

Förslagen har ingen effekt på den administrativa bördan för företagen och förutses inte leda till ökade kostnader för företagen.

Förslagen bedöms inte innebära att arbetstagarnas möjligheter att påtala och slå larm om oegentligheter i arbetsgivarens verksamhet försämras.

Risken för att arbetstagares rörlighet på arbetsmarknaden påverkas negativt bedöms som låg.

Den utvidgade kriminaliseringen knyter an till vad som i dag gäller då arbetstagare byter arbete och det krav på synnerliga skäl som ställs för att skadeståndsansvar ska bli aktuellt för en arbetstagare som angripit en företagshemlighet efter anställningens upphörande. De nya straffbestämmelserna aktualiseras således endast i undantagsfall efter en anställnings upphörande, eftersom den omständigheten normalt sett innebär att gärningen ska anses vara ringa och inte utgöra brott. I och med att arbetstagaren endast i de mest klandervärda fallen kan drabbas av straffansvar om gärningen begås efter avslutad anställning, bedöms risken vara liten för att arbetstagare hämmas på grund av att de t.ex. upplever risken för straffansvar som oklar. Till det sagda kommer att de nya straffbestämmelserna endast omfattar angrepp på tekniska företagshemligheter. Den kanske mest typiska situationen – att en arbetstagare vill använda sig av t.ex. marknadskännedom eller tidigare kundkontakter och då behöver ta ställning till om informationen är skyddad som en företagshemlighet – påverkas inte av den föreslagna kriminaliseringen eftersom det då handlar om utnyttjande av företagshemligheter än de som omfattas av straffansvaret.

Kriminaliseringen innebär ett tillkommande ansvar i fråga om bemaningsanställda, som utan att vara anställda hos innehavaren av en företagshemlighet, arbetar där under anställningsliknande förhållanden. Deras angrepp på innehavarens företagshemligheter är i dag inte skadeståndssanktionerade enligt lagen om företagshemligheter. Även om gruppen vanligtvis inte kommer i kontakt med företagshemligheter i någon större utsträckning, omfattas de av kriminaliseringen och därför även av skadeståndsansvar enligt lagen. Även för denna grupp föreslås att ansvar vid angrepp som sker efter att deltagandet i rörelsen eller i verksamheten har upphört begränsas genom att sådana fall vanligtvis bör bedömas som ringa och fria från ansvar.

På det hela taget kan det därför antas att rörligheten på arbetsmarknaden inte påverkas.

Konsekvenser för staten och myndigheterna

Att det straffrättsliga skyddet för företagshemligheter blir mer heltäckande är ägnat att leda till ett ökat förtroende för Sverige som innovationsland och bör ge ökad investeringsvilja. Detta bidrar till bättre förutsättningar för att det skapas fler arbetstillfällen och därmed också ökat välbstånd.

För de tekniska företagshemligheter som finns vid universitet och högskolor samt andra forskningsutförare innebär lagändringarna ett starkare skydd mot att öppenhet och samarbete riskerar att utnyttjas av främmande makt för att komma åt information på ett otillbörligt sätt.

Förslagen innebär inte några administrativa kostnader för universitet, högskolor eller andra forskningsutförare.

Det är rimligt att anta att lagändringen kan komma att leda till en ökning av antalet anmälningar, förundersökningar och lagföringar. Även användningen av tvångsmedel kan antas öka i viss mån. Antalet ärenden bedöms emellertid bli få. En sådan ökning som det kan bli fråga om kan antas

Prop. 2024/25:208 medföra en endast marginell ökning av arbetsbelastningen för polis, åklagare, de allmänna domstolarna och kriminalvård liksom för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. Det kan bli fråga om att förordna offentlig försvarare och offentligt ombud i något fler fall.

Sammantaget bedöms genomförandet av den föreslagna kriminaliseringen inte medföra annat än marginellt ökade kostnader för berörda myndigheter. Dessa kostnader ryms inom ramen för befintliga anslag. Eventuella kostnadsökningar för rättsliga biträden bedöms vara marginella.

Övriga konsekvenser

Förslagen påverkar inte jämställdheten mellan kvinnor och män och har inte några andra nämnvärda konsekvenser. Förslagen är förenliga med EU-rätten.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter

Skadeståndsansvar

5 § Den som gör sig skyldig till brott enligt 26, 26 a eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten *på något annat sätt* utnyttjas eller röjs.

I paragrafen regleras skadeståndsansvar för den som har begått brott enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen ändras på så sätt att den som begår brott enligt de nya straffbestämmelserna i 26 a § är skadeståndsskyldig på samma sätt som gäller vid annan brottslighet enligt lagen.

Skadeståndsansvaret enligt paragrafen omfattar inte endast skada som uppkommer genom brottet utan också skada som uppkommer på grund av efterföljande utnyttjande eller röjande som utförs av en annan person (se prop. 2017/18:200 s. 151 och 152). Genom tillägget ”på något annat sätt” anpassas paragrafen språkligt till att det kriminaliserade området efter införandet av de nya straffbestämmelserna också omfattar utnyttjande och röjande av en teknisk företagshemlighet.

Frågor om talan i domstol

22 § En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ förs av innehavaren av företagshemligheten.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26, 26 a och 27 §§.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som får föra talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder samt om möjligheten att föra en sådan talan i samband med åtal för brott enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Ändringen i *andra stycket* innebär att det är möjligt för innehavaren av företagshemligheten att föra talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder även i samband med åtal för brott enligt de nya straffbestämmelserna i 26 a §.

Straff

26 § Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

Paragrafen reglerar straffansvar för företagsspioneri.

Paragrafen ändras på så sätt att bestämmelsen om grovt brott flyttas från *första stycket* till ett nytt *andra stycke*.

Bestämmelserna i hittillsvarande andra och tredje styckena flyttas till de två nya paragraferna 26 b § respektive 27 a §.

26 a § Den som uppsåtligen och olovligen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet

1. som avser information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller utvecklingen av en vara eller tjänst (teknisk företagshemlighet), och

2. som han eller hon har fått del av till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i en näringsidkares rörelse eller en forskningsinstitutions verksamhet, eller i samband med en affärsförbindelse med en näringsidkare eller en forskningsinstitution,

ska dömas för olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar. Vid bedömningen av om gärningen är ringa ska det särskilt beaktas om gärningen är mindre allvarlig på grund av att den har begåtts efter att en anställning eller ett sådant därmed jämförligt deltagande i en näringsidkares rörelse eller en forskningsinstitutions verksamhet som avses i första stycket 2 har upphört.

Paragrafen, som är ny, reglerar straffansvar för olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Övervägandena finns i avsnitt 4.1–4.3.

Första stycket

Enligt första stycket är det straffbart att uppsåtligen och olovligen utnyttja eller röja en teknisk företagshemlighet. Som framgår av 4 § är en förutsättning också att angreppet är obehörigt på det sätt som föreskrivs där.

För straffansvar förutsätts att gärningsmannen har uppsåt som täcker de omständigheter som ligger till grund för ansvar. Det är tillräckligt med likgiltighetsuppsåt.

Att utnyttjandet eller röjandet ska ha skett olovligen ska förstås på samma sätt som i 26 §. Det förutsätts att gärningsmannen tagit del av den företags-

Prop. 2024/25:208 hemliga informationen under sådana förhållanden att det finns krav på att informationen inte utnyttjas eller röjs. Frågan om gärningen varit olovlig tar alltså närmast sikte på i vilken utsträckning gärningsmannen mot innehavarens vilja har brutit igenom den spärr som hemlighållandet är avsett att utgöra (prop. 2017/18:200 s. 121).

Innebörden av uttrycken utnyttjande och röjande är desamma som annars i lagen. Att en gärning utgör ett utnyttjande eller röjande förutsätter att det sker utan innehavarens samtycke, jfr 3 §. Med utnyttjande avses att angriparen i egen verksamhet praktiskt tillämpar den information som utgör företagshemligheten. Det ska vara fråga om ett kommersiellt utnyttjande, men det krävs inte att verksamheten går med vinst (prop. 2017/18:200 s. 144). Med röjande avses att angriparen avslöjar hemligheten för någon annan. Det saknar i princip betydelse om röjandet sker mot ersättning eller inte (prop. 2017/18:200 s. 144).

Vad som avses med företagshemlighet regleras i 2 §. Det krävs t.ex. att innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att hemlighålla informationen för att den ska vara skyddad. I annat fall är informationen inte skyddad som en företagshemlighet. Det innebär att innehavaren kan behöva göra klart för mottagaren vad han eller hon får och inte får göra med informationen.

Enligt *punkt 1* är det endast angrepp på en teknisk företagshemlighet som omfattas av straffansvaret. Med en sådan hemlighet avses en företagshemlighet som avser information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller utvecklingen av en vara eller tjänst. För att det ska vara fråga om en sådan företagshemlighet ska det finnas en faktisk eller potentiell användning av informationen i produktionen av en vara eller i utförandet av en tjänst som produceras eller utvecklas i företaget eller vid forskningsinstitutionen. Det kan också vara fråga om att den kan användas vid framtida produktion eller utförande. Det är tillräckligt att informationen används eller kan användas i något led av utvecklingen, produktionen eller utförandet av en vara eller tjänst. Företagshemligheten kan, men behöver inte, innefattas i den framställda produkten eller den utförda tjänsten. Det är den möjliga tillämpningen av företagshemligheten i produktionen som utgör avgränsningen mot sådana företagshemligheter som inte omfattas av det straffbara området. En teknisk företagshemlighet kan exempelvis vara ritningar, recept, källkoder, datorprogram, algoritmer, AI, forskningsresultat eller forskningsunderlag, tekniska förebilder eller andra modeller samt annan teknisk information om uppfinningar, produkter eller tjänster. Även framställningsprocesser, analysmetoder, maskinella anordningar eller andra hjälpmedel omfattas typiskt sett av paragrafen. Det kan också handla om sammanställningar av information, exempelvis data som används vid utveckling av smarta produkter såsom självkörande bilar. En förutsättning är dock att den sammanställda informationen uppfyller kraven för företagshemlighet i 2 §. Det krävs inte att företagshemligheten är dokumenterad i någon form, även om detta vanligtvis är fallet.

Informationen behöver inte vara avancerad eller värdefull för att omfattas av bestämmelsen men det krävs att ett röjande av informationen ska vara ägnat att innebära skada i konkurrenshänseende för innehavaren (2 § första stycket 4). Det som är avgörande är om informationen är ägnad att användas i hela eller delar av produktionen av en vara eller utförandet av en tjänst. Så kan också vara fallet i försteg i utvecklingen av dessa. Huruvida någon vara

framställs eller tjänst utförs i det enskilda fallet saknar betydelse för frågan om straffansvar. Prop. 2024/25:208

En företagshemlighet som avser information som endast ger upplysningar om innehavarens affärsmässiga förhållanden, som exempelvis priskalkyler, marknadsundersökningar och kundlistor, är inte sådan företagshemlig information som omfattas av bestämmelsen. Information av det slaget har betydelse för hur företaget ska kommersialisera en vara eller en tjänst och kan inte anses hänförlig till produktionen, utförandet eller utvecklingen. Det samma gäller information som uteslutande avser lagring eller transporter och annan information om distributionen av en vara.

Affärsplaner eller samarbetsavtal är normalt inte heller företagshemligheter som avser sådan information som gör att de omfattas av bestämmelserna. Handlingar av det slaget avser i första hand rent kommersiella förhållanden. Det kan exempelvis vara fråga om huruvida produktionen kan antas bli lönsam eller huruvida det finns förutsättningar för att i framtiden kommersialisera en vara eller en tjänst. På motsvarande sätt omfattas typiskt sett inte heller en företagshemlighet som avser information om en planerad prissänkning eller lansering.

Information av administrativ karaktär, t.ex. löneuppgifter, verksamhetsrutiner och mötesprotokoll, är normalt inte av sådan beskaffenhet att de omfattas.

Frågan om en företagshemlighet avser information som är ägnad att användas i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller i utvecklingen av något av dessa får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Att informationen ska vara ägnad att användas i exempelvis produktionen av en vara innebär att informationen typiskt sett ska vara avsedd att tillämpas eller potentiellt tillämpas i produktionen. Som exempel kan information om kunders preferens utgöra en teknisk företagshemlighet som omfattas av bestämmelsen i ett företag som sätter samman och förädlar sådan information i en tjänst om t.ex. reklamannonser på sociala medier, medan motsvarande information om kunders preferenser i ett klädföretag typiskt sett får anses vara information som syftar till att kommersialisera varorna och som inte rör produktionen av kläderna. I det enskilda fallet får bedömas om informationen faktiskt är tillämpbar eller potentiellt tillämpbar i produktionen av en vara, utförandet av en tjänst eller i utvecklingen av en vara eller tjänst.

Den personkrets som enligt *punkt 2* träffas av straffansvaret ska ha fått del av företagshemligheten till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande eller i samband med en affärsförbindelse. Till skillnad från när någon utan innehavarens samtycke anskaffar sig företagshemligheten, innebär det att den som kan träffas av straffansvaret i och för sig har lovlig tillgång till företagshemligheten.

Gärningsmannen ska ha fått del av företagshemligheten till följd av anställning eller därmed jämförligt deltagande i innehavarens rörelse eller verksamhet. Det krävs inte att företagshemligheten har med de egna arbetsuppgifterna att göra för att straffansvar ska komma i fråga. Inte heller krävs att den enskilde uttryckligen har anförtrots företagshemligheten eller att han eller hon har utövat någon form av aktivitet för att få del av den. För att gärningsmannen ska anses ha fått del av företagshemligheten är det tillräckligt att informationen finns tillgänglig på den del av arbetsplatsen där han eller hon normalt har rätt att uppehålla sig (prop. 1987/88:155 s. 19 och

38). En företagshemlighet kan exempelvis finnas dokumenterad i handlingar som en anställd av en händelse ser på arbetsplatsen eller som en anställd har fått tillgång till genom behörighet till ett IT-system eller som kommer på tal i en diskussion mellan kollegor som någon råkar överhöra.

Till gruppen personer som anses delta i en näringsidkares rörelse eller forskningsinstitutions verksamhet på ett sätt som är jämförligt med en anställds hör exempelvis uppdragstagare, bemanningsanställda och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Vid en prövning av om uppdragstagare och andra funktionärer uppfyller kravet på ett med anställning jämförligt deltagande i rörelsen eller verksamheten får det göras en samlad bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet. Det avgörande är om personen utför arbete för näringsidkarens eller forskningsinstitutionens räkning under omständigheter som liknar dem som förekommer i ett anställningsförhållande. Särskilt tydligt är så fallet när den arbetspresterande parten har en sådan nära anknytning till företaget eller forskningsinstitutionen att han eller hon är inordnad i organisationen på samma sätt som om ett anställningsförhållande hade förelegat. En omständighet som talar för att kravet på att ett med anställning jämförligt deltagande är uppfyllt är att den som utför arbetet är underkastad näringsidkarens arbetsledning och kontroll. Ytterligare omständigheter som talar för att kravet är uppfyllt är att det arbete som utförs hör till arbetsgivarens kärnverksamhet och att arbetsförhållandet har viss varaktighet. Kravet på deltagande är ofta uppfyllt för fristående konsulter som utför arbete inom det centrala verksamhetsområdet. Det kan också vara uppfyllt för anställda hos ett konsultföretag som näringsidkaren eller forskningsinstitutionen anlitar. Även delägare som arbetar i företaget får anses delta i rörelsen eller verksamheten på det sätt som avses här. Detsamma gäller för lärlingar, studerande m.fl. som inom ramen för sin utbildning praktiserar på en arbetsplats under förutsättning att de där sysselsätts på ett liknande sätt som en anställd och att deltagandet inte är helt kortvarigt.

Exempel på personer som inte kan sägas delta i rörelsen eller verksamheten på ett sätt som är jämförligt med anställning är hantverkare som anlitas tillfälligt för att utföra installationer eller reparationer samt självständiga formgivare eller arkitekter som konsulteras för ett enskilt bestämt projekt. Andra exempel är IT-konsulter, organisationskonsulter och juridiska ombud som anlitas för enstaka kortvariga uppdrag som saknar samband med kärnverksamheten.

Företagshemligheter som styrelseledamöter och revisorer i t.ex. aktiebolag får kännedom om inom ramen för sina respektive uppdrag och som innehas av bolaget i fråga kan inte anses ha kommit dem till del genom deltagande i rörelsen eller verksamheten under omständigheter som är jämförliga dem som förekommer i ett anställningsförhållande. Deras eventuella utnyttjande eller röjande av huvudmannens företagshemligheter omfattas därmed inte av straffansvar enligt paragrafen.

Personkretsen omfattar även personer som har fått del av en företagshemlighet i samband med en affärsförbindelse med en näringsidkare eller en forskningsinstitution. Uttrycket affärsförbindelse finns även i 6 § och har samma innebörd här. Det måste inte finnas något bindande avtal mellan parterna för att det ska vara fråga om en affärsförbindelse. Redan under ett förhandlingsskede kan mottagaren ha fått del av företagshemligheten på

sådant sätt att det finns ett förtroendeförhållande parterna emellan (prop. 2017/18:200 s. 152). Prop. 2024/25:208

Det typiska är att det rör sig om kommersiella förhållanden med en näringsidkare som motpart. Med affärsförbindelse avses även när en forskningsinstitution har en förbindelse med någon utomstående som innebär att företagshemligheter utväxlas under krav på diskretion i fråga om hemligheterna. Företagshemligheter kan ingå i ett affärsmässigt utbyte, även om forskningsinstitutionen i och för sig skulle vara icke-kommersiell (prop. 2017/18:200 s. 61 och 153).

Gemensamt för de sammanhang där en anställd eller en därmed jämförlig deltagare eller en affärspart har fått del av företagshemligheten är att det är en näringsidkare eller en forskningsinstitution som är innehavaren av företagshemligheten. Näringsidkare och forskningsinstitution ska förstås på samma sätt som i lagen i övrigt (se bl.a. 2 §).

Brottsrubriceringarna är olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet respektive olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

Straffet är böter eller fängelse i högst två år.

Av principen om att grundlag har företräde framför vanlig lag följer att paragrafen inte ska tillämpas om den kommer i konflikt med reglerna om meddelarfrihet i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är beklagd med strängare straff i brottsbalken (se 27 a §).

Enligt 28 § första stycket gäller att den som har brutit mot en tystnadsplikt som följer av lagen inte får dömas för brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap. 3 § brottsbalken på grund av den överträdelsen. Den som har brutit mot ett vitesförbud enligt lagen får inte dömas till straff för en gärning som omfattas av förbudet (se 28 § andra stycket).

Andra stycket

I andra stycket finns bestämmelser om grovt brott. Straffskalan för grovt brott är fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Frågan om brottet är grovt får bedömas med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det – liksom vid grovt företagsspioneri – särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

Exempel på när gärningen kan ha varit av särskilt farlig art är om gärningsmannen utnyttjat ett särskilt förtroende eller att brottet har koppling till främmande makt. Det kan också handla om att någon i stor omfattning eller under en längre period levererat hemlig information till en utomstående. Så kan även vara fallet när gärningen har ingått som ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form eller annars präglats av särskild förlagenhet.

En annan omständighet som kan tala för att det är ett grovt brott är om företagshemligheten representerar ett betydande värde.

Vid bedömningen av om gärningen inneburit synnerligen kännbar skada ska beaktas inte endast vilket värde företagshemligheten kan sägas representera, utan också hur kännbar skadan är för innehavaren av företagshemligheten. Röjandet av en företagshemlighet kan t.ex. innebära synnerligen kännbar skada om den är en mycket viktig tillgång för företaget. Ett exempel är att ett företag lagt ned stora resurser på en produktionsmetod

Prop. 2024/25:208 eller en teknisk innovation. Även om värdet av företagshemligheten inte går att bestämma säkert kan det stå klart att spridningen drabbar företaget hårt och omintetgör många av de investeringar som gjorts för att ta fram företagshemligheten.

Tredje stycket

I tredje stycket görs undantag från det straffbara området för gärningar som är ringa.

Frågan om gärningen är ringa får bedömas med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Vid bedömningen av om en gärning är ringa ska det särskilt beaktas om gärningen är mindre allvarlig på grund av att den har begåtts efter att en anställning eller ett därmed jämförligt deltagande i rörelsen eller verksamheten har upphört.

Efter att deltagandet i en rörelse eller verksamhet har upphört får en arbetstagare, som utgångspunkt, utnyttja sådan kunskap och erfarenhet, innefattande företagshemligheter, som denne tillgodogjort sig hos en arbetsgivare (prop. 1987/88:155 s. 46 och prop. 2017/18:200 s. 62 och 63). Utnyttjanden och röjanden som sker efter att deltagandet i rörelsen eller verksamheten upphört är därför endast i vissa fall så pass klandervärda att de inte är ringa.

En anställning eller ett därmed jämförligt deltagande i en rörelse eller verksamhet får anses ha upphört när personen i praktiken inte längre utför arbete för näringsidkarens eller forskningsinstitutionens räkning i sådan utsträckning att han eller hon kan sägas delta i rörelsen eller verksamheten. Vanligen, men inte alltid, sammanfaller detta med att det anställningsavtal, uppdragsavtal eller motsvarande som ligger till grund för deltagandet upphör och det faktiska arbetet har avslutats.

Hur lång tid som har förflutit sedan deltagandet upphörde är också av relevans. Att gärningen begås lång tid efter anställningens upphörande talar för att den är mindre klandervärd än om den begås strax efter att anställningen upphört.

Även när gärningen har begåtts efter det att deltagandet har upphört kan det finnas omständigheter som talar mot att bedöma gärningen som ringa. Om gärningsmannens agerande framstår som särskilt illojalt för att gärningsmannen på ett stötande sätt har missbrukat det förtroende som följer av anställningsförhållandet, är det i regel inte ett ringa fall. Det knyter an till det som gäller avseende krav på synnerliga skäl för arbetstagares skadeståndsansvar i motsvarande situation enligt 7 § andra stycket. Typiskt sett är gärningen inte ringa trots att den har begåtts efter anställningens upphörande när det är ett sådant fall att skadeståndsansvar aktualiseras med tillämpning av den bestämmelsen. Även om gärningen har begåtts efter att anställningen har upphört är det som regel så pass klandervärd att det ska dömas till ansvar om en person har tagit en anställning i syfte att komma över hemlig information eller att han eller hon under deltagandet i en rörelse har förberett ett överförande av information till exempelvis en konkurrent.

En gärning är vidare att bedöma som ringa om den är att anse som bagatellartad. Vid bedömningen av om brottet är ringa ska således gärningens farlighet, vilket ekonomiskt värde den utnyttjade eller röjda företagshemligheten representerat samt en eventuell skadas omfattning beaktas. Om en företagshemlighet röjs till en person som inte kan tänkas utnyttja den kommersiellt och inte heller i sin tur för den vidare, kan gärningen vara att

anse som ringa. Så är exempelvis i allmänhet fallet om en anställd berättar om sitt arbete för en nära anhörig och samtidigt i allmänna ordalag röjer en företagshemlighet. Det kan också vara av betydelse vilken ställning gärningsmannen har i rörelsen eller verksamheten. Om gärningsmannen har självständiga befogenheter, finns det ofta större anledning att se allvarligt på gärningen. En viktig faktor vid bedömningen är vidare i vilken utsträckning det har uppkommit någon skada. Informationens art och dess värde för verksamheten eller rörelsen kan vara sådan att skadan är mycket begränsad. I fråga om ett röjande av en företagshemlighet till en främmande makt bör det vara uteslutet att bedöma gärningen som ringa.

26 b § *För försök eller förberedelse till företagsspioneri eller olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.*

I paragrafen, som är ny, föreskrivs straffansvar för försök och förberedelse till företagsspioneri, olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Straffansvar inträder under de förutsättningar som anges i 23 kap. brottsbalken. En försöksgärning till olovligt utnyttjande eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet kan ske t.ex. i form av kopiering eller insamling av dokument med företagshemlig information med avsikt att omedelbart använda den i en egen näringsverksamhet eller lämna ut den till en konkurrent.

I fråga om företagsspioneri motsvarar paragrafen bestämmelsen om ansvar för försök och förberedelse till sådan gärning i hittillsvarande 26 § andra stycket.

27 § Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för olovlig befattning med företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. *Detsamma gäller den som uppsåtligen anskaffar en teknisk företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har röjt denna genom en gärning som avses i 26 a § första eller andra stycket.*

Paragrafen reglerar straffansvar för olovlig befattning med företagshemlighet. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I paragrafen görs ett tillägg som innebär att straffansvaret för olovlig befattning med företagshemlighet utökas till att omfatta även den som anskaffar en sådan teknisk företagshemlighet som avses i 26 a § med vetskap om att hemligheten tillhandahålls, eller tidigare har tillhandahållits, genom ett sådant röjande som avses i den paragrafen.

Innebörden av att någon anskaffar en företagshemlighet är densamma oavsett om förbrottet är ett företagsspioneri eller ett olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Även kravet i subjektivt hänseende är detsamma oavsett om förbrottet är företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Kravet på vetskap innebär att straffansvar förutsätter insiktsuppsåt till omständigheten att hemligheten tillhandahålls, eller tidigare har tillhandahållits, genom ett sådant röjande som avses i bestämmelsen om olovligt röjande av teknisk företagshemlighet.

På samma sätt som då företagsspioneri utgör förbrott krävs det inte att förbrottet bedöms som olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Förbrottet kan vara ett annat brott enligt brottsbalken så länge själva gärningen är sådan som avses i bestämmelsen om olovligt röjande av teknisk företagshemlighet (prop. 2017/18:200 s. 178 om motsvarande fråga när företagsspioneri är förbrott).

Exempelvis kan straffansvar för olovlig befattningsmeddelande med företagshemlighet aktualiseras när en person mottar företagshemligheten från någon som, genom att dela med sig av informationen, gör sig skyldig till en gärning som är att anse som olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Ansvar kan också aktualiseras om någon i ett tidigare led har gjort sig skyldig till en gärning som är att anse som olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Det kan t.ex. handla om att en person har röjt företagshemligheten enligt 26 a § till en person som sedan – utan att göra sig skyldig till brott – röjer hemligheten till någon annan. Den sista personen i kedjan kan då dömas för olovlig befattningsmeddelande med företagshemlighet. Det förutsätter att personen har vetskap om att företagshemligheten tidigare har varit föremål för en gärning som utgör ett straffbart olovligt röjande.

Ansvar förutsätter att det tidigare röjandet inte är fritt från ansvar på grund av att gärningen är ringa.

Bestämmelsen i hittillsvarande andra stycket flyttas till den nya paragrafen 26 b §.

27 a § *Det ska inte dömas till ansvar enligt 26, 26 a, 26 b eller 27 § om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.*

Paragrafen, som är ny, behandlar förhållandet mellan straffbestämmelser i lagen om företagshemligheter och brottsbalken.

Det ska inte dömas till ansvar enligt lagen om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken. Paragrafen motsvarar i förhållande till företagsspioneri hittillsvarande 26 § tredje stycket och i förhållande till olovlig befattningsmeddelande med företagshemlighet hittillsvarande 27 § andra stycket. Även i förhållande till de nya brotten olovligt utnyttjande av teknisk företagshemlighet och olovligt röjande av teknisk företagshemlighet samt försök och förberedelse till brotten gäller att det inte ska dömas till ansvar enligt lagen om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

9.2 Förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken

27 kap. Om beslag och hemliga tvångsmedel

Hemliga tvångsmedel

18 a § Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får användas om någon är skäligen misstänkt för brott som avses i andra stycket och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt denna paragraf får användas vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. grovt dataintrång enligt 4 kap. 9 c § andra stycket brottsbalken,
3. grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering,

grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, sexuellt ofredande mot barn eller grovt sexuellt ofredande mot barn enligt 6 kap. 2 § tredje stycket, 5 §, 6 §, 8 §, 9 § eller 10 § första eller tredje stycket brottsbalken,

4. kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte enligt 6 kap. 10 a § brottsbalken, om det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

5. grovt bedrägeri enligt 9 kap. 3 § brottsbalken, om gärningen har begåtts med hjälp av elektronisk kommunikation,

6. utpressning enligt 9 kap. 4 § första stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

7. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

8. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1 §, 3 § första eller andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

9. mened enligt 15 kap. 1 § första stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

10. grovt barnpornografibrott eller barnpornografibrott som inte är ringa enligt 16 kap. 10 a § brottsbalken,

11. övergrepp i rättsak eller skyddande av brottsling enligt 17 kap. 10 § första eller fjärde stycket eller 11 § första eller andra stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

12. grovt skyddande av brottsling enligt 17 kap. 11 § tredje stycket brottsbalken,

13. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

14. spioneri, utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

15. grovt penningtvättsbrott eller näringspenningtvätt, grovt brott, enligt 5 § eller 7 § andra stycket lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott,

16. grovt insiderbrott enligt 2 kap. 1 § tredje stycket lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden,

17. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understöts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande macts räkning,

18. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),

19. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–5, 7, 8, 10 eller 12–18, om en sådan gärning är belagd med straff,

20. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 6, 9 eller 11, om en sådan gärning är belagd med straff och det kan antas att gärningens straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

21. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år, eller

22. flera brott, om

a) en och samma person är skäligen misstänkt för samtliga brott,

b) det kan antas att den samlade brottslighetens straffvärde överstiger fängelse i två år,

c) det kan antas att vart och ett av brotten har utgjort ett led i en brottslighet som har utövats i organiserad form eller systematiskt, och

d) det för vart och ett av brotten är föreskrivet fängelse i ett år eller mer.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt denna paragraf får endast avse ett telefonnummer eller en annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning som

1. under den tid som tillståndet avser innehas eller har innehaft av den misstänkte eller annars kan antas ha använts eller komma att användas av den misstänkte, eller
2. det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

Paragrafen innehåller bestämmelser om användning av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation när någon är skäligen misstänkt för brott. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Paragrafen ändras på så sätt att brottet olovligt röjande av teknisk företags-hemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter läggs till i *andra stycket* 17. En förutsättning för att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska få användas när misstanken gäller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet är att det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning. Det överensstämmer med vad som enligt hittillsvarande ordning gäller vid förundersökning om företagsspioneri.

Ändringen innebär också – på grund av hänvisningar i 19 a § andra stycket, 19 b § andra stycket, 19 c § första stycket, 20 b § första stycket och 20 c § andra stycket till förevarande paragraf – att tvångsmedlen hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning får användas vid en förundersökning om olovligt röjande av teknisk företagshemlighet samt för att lokalisera någon som är anhållen eller häktad för sådant brott. Ändringen innebär också, genom hänvisning i 18 b §, att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får användas för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för olovligt röjande av teknisk företagshemlighet. Vidare innebär ändringen att hemlig övervakning av elektronisk kommunikation med stöd av 3 § lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder får användas för att lokalisera en person som är dömd till fängelse, rättspsykiatrisk vård eller sluten ungdomsvård. Ändringen innebär även att hemlig dataavläsning enligt 4 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning kan aktualiseras.

20 d § Med hemlig rumsavlyssning avses avlyssning eller upptagning som

1. görs i hemlighet och med ett tekniskt hjälpmedel som är avsett att återge ljud, och
 2. avser tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till.
- Hemlig rumsavlyssning får användas vid en förundersökning om
1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år,
 2. spioneri, utlandsspioneri eller grovt utlandsspioneri enligt 19 kap. 5, 6 a eller 6 b § brottsbalken,
 3. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,
 4. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–3, om en sådan gärning är belagd med straff,

5. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år, eller
6. flera brott, om
 - a) en och samma person är skäligen misstänkt för samtliga brott,
 - b) det kan antas att den samlade brottslighetens straffvärde överstiger fängelse i fyra år,
 - c) det kan antas att vart och ett av brotten har utgjort ett led i en brottslighet som har utövats i organiserad form eller systematiskt, och
 - d) det för vart och ett av brotten inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader eller det är fråga om försök, förberedelse eller stämpling till ett sådant brott, om en sådan gärning är belagd med straff.

Paragrafen innehåller en definition av tvångsmedlet hemlig rumsavlyssning och anger när tvångsmedlet får användas under en förundersökning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Paragrafen ändras på så sätt att brottet olovligt röjande av teknisk företags-hemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter läggs till i *andra stycket* 3. En förutsättning för att användning av tvångsmedlet ska kunna komma i fråga är att det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och att det kan antas att brottet inte leder till endast böter. Det överensstämmer med det som gällt enligt hittillsvarande ordning vid förundersökning om företagsspioneri.

Ändringen innebär även att hemlig dataavläsning enligt 6 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning kan aktualiseras.

Underrättelse till enskild

33 § Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess eller risk för men för utredningen inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år och sex månader från det att tvångsmedels-användningen avslutades, ska frågan om underrättelse prövas slutligt. En underrättelse ska då bara lämnas om sekretess inte längre gäller och om det kan ske utan men för utredningen.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,
4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,
5. brott som avses i 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,
6. brott som avses i 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

En underrättelse enligt 31 § ska inte heller lämnas om den person som underrättelsen avser har avlidit eller om den juridiska person som underrättelsen avser har upphört.

Prop. 2024/25:208 Paragrafen anger de situationer då en underrättelse till enskild enligt 31 § ska skjutas upp på grund av sekretess eller risk för men för utredningen. Den innehåller även bestämmelser om i vilka fall en underrättelse inte ska lämnas alls. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Tredje stycket 5 ändras på så sätt att en underrättelse inte ska lämnas om förundersökningen angår brottet olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning. Det överensstämmer med det som enligt hittillsvarande ordning gäller när förundersökningen angår företagsspioneri.

Behörig domstol för prövning av vissa frågor om hemliga tvångsmedel

34 § Frågor om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller kvarhållande av försändelse enligt 9 § eller 9 a § andra stycket får vid en förundersökning om följande brott, utöver av domstol som föreskrivs i 19 kap., prövas av Stockholms tingsrätt:

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,
4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, obehörig befattningsmed hemlig uppgift, grov obehörig befattningsmed hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,
5. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,
6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller
7. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–6, om en sådan gärning är belagd med straff.

Paragrafen innehåller en alternativ forumregel för prövning av vissa frågor om hemliga tvångsmedel. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Paragrafen ändras på så sätt att brottet olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter läggs till i *första stycket 5*. En förutsättning för forumregelns tillämplighet är att det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning. Det överensstämmer med det som enligt hittillsvarande ordning gäller vid förundersökning om företagsspioneri.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:979) Prop. 2024/25:208 om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

1 § Ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § rättegångsbalken, hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § rättegångsbalken, husrannsakan enligt 28 kap. 1 § rättegångsbalken, undersökning på annat ställe enligt 28 kap. 10 § rättegångsbalken, genomsökning på distans enligt 28 kap. 10 a § rättegångsbalken eller postkontroll enligt 2 § får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

5. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a §* lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande macts räkning,

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, grovt brott, samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 4 §, 4 a § tredje stycket, 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. mord, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för att ett tillstånd till vissa tvångsmedel enligt lagen får beviljas. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första stycket 5 ändras på så sätt att beslut om tvångsmedel enligt paragrafen kan fattas även då det finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande macts räkning. Det överensstämmer

Prop. 2024/25:208 med det som enligt hittillsvarande ordning gäller vid påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar företagsspioneri.

Ändringen innebär även att hemlig dataavläsning enligt 7 § första stycket lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning kan aktualiseras.

1 b § Ett tillstånd till hemlig rumsavlyssning enligt 27 kap. 20 d § första stycket rättegångsbalken får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. grov mordbrand eller grov allmänfarlig ödeläggelse enligt 13 kap. 2 § eller 3 § tredje stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. uppror eller väpnat hot mot laglig ordning enligt 18 kap. 1 eller 3 § brottsbalken, 3. högförräderi, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri eller grovt utlandsspioneri enligt 19 kap. 1, 5, 6, 6 a eller 6 b § brottsbalken,

4. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande macts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

5. terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

6. mord, synnerligen grov misshandel eller människorov enligt 3 kap. 1 § eller 6 § andra stycket eller 4 kap. 1 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för hemlig rumsavlyssning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första stycket 4 ändras på så sätt att beslut om tvångsmedel enligt paragrafen kan fattas även då det finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande macts räkning. Det överensstämmer med det som enligt hittillsvarande ordning gäller vid påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar företagsspioneri.

Ändringen innebär även att hemlig dataavläsning enligt 7 § andra stycket lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning kan aktualiseras.

9.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Prop. 2024/25:208

2 § Uppgifter får hämtas in om omständigheterna är sådana att åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,
3. kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 5 a § första eller andra stycket eller 5 b § första stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
4. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,
5. spioneri, utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a eller 8 §, 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,
6. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,
7. samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666),
8. grov misshandel eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 6 § eller 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Uppgifter får bara hämtas in om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse.

I paragrafen anges vilka brott som ska innefattas av en brottslig verksamhet för att den ska aktualisera en tillämpning av lagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första stycket 6 ändras på så sätt att uppgifter enligt 1 § får hämtas in då åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning. Det överensstämmer med det som enligt hittillsvarande ordning gäller för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar företagsspioneri.

Ändringen innebär även att hemlig dataavläsning enligt 10 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning kan aktualiseras.

9.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

6 a kap. Behandling av uppgifter i vissa register som inte förs med stöd av denna lag

2 § En jämförelse får göras vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,
3. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplats sabotage enligt 13 kap. 1 §, 3 § första eller andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
4. olovlig kårverksamhet eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
5. spioneri, utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,
6. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understöts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,
7. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),
8. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses 1–7, om en sådan gärning är belagd med straff, eller
9. ett annat brott om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år.

Paragrafen anger tillsammans med 3 § vilka brott som kan aktualisera en jämförelse enligt 1 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Punkt 6 ändras på så sätt att en automatiserad ansikts- och fingeravtrycksjämförelse ska få göras även vid förundersökning om olovligt röjande av teknisk företagshemlighet, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understöts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning. Det överensstämmer med det som gäller när förundersökningen angår statsstyrt företagsspioneri.

9.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder

14 § Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18. kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 13 §, ska en underrättelse enligt 12 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess eller på grund av att ärendet inte avslutats, inte har kunnat lämnas någon underrättelse enligt 12 § inom ett år och sex månader från det att tvångsmedelsanvändningen avslutades, ska frågan om underrättelse prövas slutligt. En underrättelse ska då bara lämnas om sekretess inte längre gäller.

En underrättelse enligt 12 § ska inte lämnas, om uppgifterna med stöd av 10 § har tagits in i en förundersökning som angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makt räknning,

6. brott som avses i 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

En underrättelse enligt 12 § ska inte heller lämnas om den person som underrättelsen avser har avlidit eller om den juridiska person som underrättelsen avser har upphört.

Paragrafen anger de situationer då en underrättelse till enskild enligt 12 § kan skjutas upp på grund av sekretess. Den innehåller även bestämmelser om när en underrättelse enligt 12 § i vissa fall inte ska lämnas alls. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Tredje stycket 5 ändras på så sätt att en underrättelse inte ska lämnas om förundersökningen angår brottet olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 a § lagen om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makt räknning. Det överensstämmer med det som enligt hittillsvarande ordning gäller när förundersökningen angår företagsspioneri.

Sammanfattning av promemorian Bättre skydd för tekniska företagshemligheter (Ds 2020:26)

I denna promemoria föreslås ett utvidgat straffansvar för vissa angrepp på företagshemligheter. Detta föreslås ske genom att det införs två nya straffbestämmelser – en om olovligt utnyttjande av företagshemlighet och en om olovligt röjande av företagshemlighet. Utvidgningen omfattar endast företagshemligheter av teknisk natur. Förslaget innebär att den krets av personer som omfattas av ansvar enligt lagen utvidgas något och att även exempelvis bemanningsanställda kommer att omfattas av ansvaret.

Den föreslagna kriminaliseringen syftar till att skydda företag och forskningsinstitutioner från angrepp av personer med lovlig tillgång till företagshemligheter. Ett förstärkt straffrättsligt skydd för företagshemligheter av teknisk natur ska bidra till bättre förutsättningar för företagande och teknisk utveckling, men även till att möta det hot som industrispionage utgör mot svensk industri och det svenska samhället.

Straffskalan, som är densamma för båda bestämmelserna, ska vara böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt, är straffet fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Enligt förslaget ska gärningarna i ringa fall inte vara straffbara. Som huvudregel ska angrepp som äger rum efter att deltagandet i den angripna verksamheten har upphört inte heller vara straffbara.

Den föreslagna utvidgningen av straffansvaret för angrepp på företagshemligheter föreslås följas av att skadeståndsansvaret utökas i viss mån.

Det föreslås även att brottstypen olovlig befattningshavande med företagshemlighet utvidgas med anledning av att röjande av företagshemlighet kriminaliseras.

I promemorian föreslås även att möjligheten till användning av hemliga tvångsmedel utökas på så sätt att den föreslagna brottstypen olovligt röjande av företagshemlighet ska kunna föranleda användning av hemliga tvångsmedel under samma omständigheter som företagsspioneri. Det innebär att det under förundersökning ska finnas möjlighet till användning av hemliga tvångsmedel vid misstanke om olovligt röjande av företagshemlighet, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövats på uppdrag av eller understötts av främmande makt eller av någon som agerat för främmande makt räknat. Det ska även under vissa omständigheter finnas möjlighet till hemlig dataavläsning enligt lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning. Det ska vidare finnas möjlighet att vidta åtgärder enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott samt inhämtning av uppgifter enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet i fråga om brottstypen olovligt röjande av företagshemlighet, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av främmande makt eller av någon som agerar för främmande makt räknat.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:558) om företagshemligheter

dels att 5, 22, 26 och 27 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 26 a, 26 b och 27 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Den som gör sig skyldig till brott enligt 26 eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten utnyttjas eller röjs.

Den som gör sig skyldig till brott enligt 26, 26 a eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten *annars* utnyttjas eller röjs.

22 §

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ förs av innehavaren av företagshemligheten.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26 och 27 §§.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26, 26 a och 27 §§.

26 §

Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år, *eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.*

För försök eller förberedelse till företagsspioneri ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

26 a§

Den som uppsåtligen och olovligen utnyttjar en företagshemlighet av teknisk natur som han eller hon har fått del av i samband med en affärsförbindelse med en näringsidkare eller en forskningsinstitution, eller genom att delta i en näringsidkares rörelse eller en forskningsinstitutions verksamhet till följd av anställning eller uppdrag eller på annan liknande grund, ska dömas för olovligt utnyttjande av företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år.

Den som uppsåtligen och olovligen röjer en företagshemlighet av teknisk natur som han eller hon har fått del av på ett sätt som anges i första stycket ska dömas för olovligt röjande av företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år.

Om ett brott enligt första eller andra stycket är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar enligt denna paragraf. Det ska inte heller dömas till ansvar om gärningen begås efter att deltagandet i rörelsen eller verksamheten har upphört och det inte finns synnerliga skäl för ansvar.

26 b§

För försök eller förberedelse till företagsspioneri, olovligt utnyttjande av företagshemlighet eller olovligt röjande av företagshemlighet ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

27 §

Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för *olovlig befattningsmed företagshemlighet* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år.

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för olovlig befattningsmed företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. *Detsamma gäller den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet av teknisk natur med vetskap om att hemligheten tillhandahålls, eller tidigare har tillhandahållits, genom ett sådant röjande som avses i 26 a § andra stycket, och röjandet inte är fritt från ansvar enligt fjärde stycket i samma paragraf.*

27 a§

Det ska inte dömas till ansvar enligt 26, 26 a, 26 b eller 27 § om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 2, 20 d och 33 §§ rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

2 §¹

En skriftlig handling får inte tas i beslag om

1. den kan antas innehålla uppgifter som en befattningshavare eller någon annan som avses i 36 kap. 5 § inte får höras som vittne om, och

2. handlingen innehas av honom eller henne eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

Ett skriftligt meddelande mellan den misstänkte och en närstående som avses i 36 kap. 3 §, eller mellan sådana närstående inbördes, får tas i beslag hos den misstänkte eller en närstående endast vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

5. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri *eller olovligt röjande av företagshemlighet enligt 26 § eller 26 a § andra stycket* lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

7. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, brott enligt 3 eller 3 a § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller brott enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller

8. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 2–7, om en sådan gärning är belagd med straff.

Ett beslut enligt andra stycket 2–8 får meddelas endast av rätten eller åklagaren.

Prop. 2024/25:208
Bilaga 2

Om åklagaren har beslutat om beslag enligt tredje stycket, ska han eller hon utan dröjsmål anmäla åtgärden hos rätten. I anmälan ska skälen för åtgärden anges. Rätten ska skyndsamt pröva ärendet. Om rätten finner att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva beslutet.

20 d §²

Med hemlig rumsavlyssning avses avlyssning eller upptagning som

1. görs i hemlighet och med ett tekniskt hjälpmedel som är avsett att återge ljud, och

2. avser tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till.

Hemlig rumsavlyssning får användas vid en förundersökning om

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år,

2. spioneri enligt 19 kap. 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

3. företagsspioneri eller olovligt röjande av företagshemlighet enligt 26 § eller 26 a § andra stycket lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

4. annat brott om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år och det är fråga om

a) människohandel enligt 4 kap. 1 a § brottsbalken,

b) grov människoexploatering enligt 4 kap. 1 b § tredje stycket brottsbalken,

c) våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken,

d) grovt sexuellt övergrepp enligt 6 kap. 2 § andra stycket brottsbalken,

e) våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 § första eller andra stycket brottsbalken,

f) grovt sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap. 6 § andra stycket brottsbalken,

g) grovt utnyttjande av barn för sexuell posering enligt 6 kap. 8 § tredje stycket brottsbalken,

h) grovt koppleri enligt 6 kap. 12 § tredje stycket brottsbalken,

i) grov utpressning enligt 9 kap. 4 § andra stycket brottsbalken,

j) grovt barnpornografibrott enligt 16 kap. 10 a § sjätte stycket brottsbalken,

² Senaste lydelse 2020:174.

k) grovt övergrepp i rättssak enligt 17 kap. 10 § tredje stycket brottsbalken,

l) grovt narkotikabrott enligt 3 § narkotikastrafflagen (1968:64), eller

m) grov narkotikasmuggling enligt 6 § tredje stycket lagen (2000:1225) om straff för smuggling,

5. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 1–3, om en sådan gärning är belagd med straff,

6. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 4, om en sådan gärning är belagd med straff och det med hänsyn till omständigheterna kan antas att gärningens straffvärde överstiger fängelse i fyra år.

33 §³

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att förundersökningen avslutades, behöver underrättelsen inte lämnas.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. brott som avses i 26 § *eller 26 a § andra stycket* lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. brott som avses i 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, 3 eller 3 a § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Prop. 2024/25:208
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § första och andra styckena rättegångsbalken eller hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § första stycket rättegångsbalken får meddelas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,
4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6 eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,
5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,
5. företagsspioneri *eller olovligt röjande av företagshemlighet enligt 26 § eller 26 a § andra stycket* lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,
6. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, grovt brott enligt 3 § andra stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller grovt brott enligt 6 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller
7. mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1, 2 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller

¹ Senaste lydelse 2018:560.

den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Tillstånd enligt första stycket får också meddelas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Prop. 2024/25:208
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Uppgifter får hämtas in om omständigheterna är sådana att åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

3. kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 5 a § första eller andra stycket eller 5 b § första stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

5. spioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5 eller 8 §, 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri *eller olovligt röjande av företagshemlighet enligt 26 § eller 26 a § andra stycket* lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

7. grovt brott enligt 3 § andra stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller grovt brott enligt 6 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,

8. grov misshandel eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 6 § eller 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

¹ Senaste lydelse 2019:499.

Uppgifter får bara hämtas in om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Förteckning över remissinstanserna (DS 2020:26)

Prop. 2024/25:208
Bilaga 3

Remissyttranden över betänkandet Bättre skydd för tekniska företagshemligheter (Ds 2020:26) har lämnats av Almi Företagspartner AB, Arbetsdomstolen, Arbetsgivarverket, Bolagsverket, Chalmers tekniska högskola, Datainspektionen, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Exportkreditnämnden (EKN), Finansinspektionen, Företagarna, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Helsingborgs tingsrätt, Justitiekanslern, Konkursverket, Kommerskollegium, Kungliga tekniska högskolan, Landsorganisationen i Sverige (LO), Lunds universitet (Juridiska fakulteten), Mälardalens högskola, Patent- och registreringsverket (PRV), Riksdagens ombudsmän (JO), Skatteverket, Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen), Stockholms universitet (Juridiska fakulteten samt Institutionen för mediestudier), Svea hovrätt, Svenska Föreningen för Immaterialrätt (SFIR), Svenska Industrins IP Förening (SIPF), Svenska Uppfinnareföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Ingenjörer, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Patentbyråers Förening (SEPAF), Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF), Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN), Säkerhetspolisen, Teknikföretagen, Tillväxtverket, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Totalförsvarets forskningsinstitut, TU- Medier i Sverige, Umeå tingsrätt, Verket för innovationssystem (VINNOVA), Läkemedelsindustriföreningen (LIF), Polismyndigheten, Svenska Journalistförbundet och Åklagarmyndigheten.

Akavia; Företagarförbundet Fria Företagare, IT&Telekomföretagen Almega, Kommunala Företagens Samorganisation (KFS), Livsmedelsföretagen, Medieföretagen Almega, Näringslivets Regelnämnd (NNR), Publicistklubben, RISE - Research Institutes of Sweden, Stockholms Handelskammare, Svenska Bankföreningen, Svenska Patentombudsföreningen (SPOF), Svensk Exportkredit (SEK), Sveriges Export- och investeringsråd (Business Sweden), Swedfund, Swedish Incubators & Science Parks (SISP), Utgivarna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Regelrådet har fått tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:558) om företagshemligheter

dels att 5, 22, 26 och 27 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 26 a, 26 b och 27 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Den som gör sig skyldig till brott enligt 26 eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten utnyttjas eller röjs.

Den som gör sig skyldig till brott enligt 26, 26 a eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten *på något annat sätt* utnyttjas eller röjs.

22 §

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ förs av innehavaren av företagshemligheten.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26 och 27 §§.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26, 26 a och 27 §§.

26 §

Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år *eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.*

Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för företagsspioneri till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till företagsspioneri ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande

*Det ska inte dömas till ansvar
enligt denna paragraf om gärning-
en är belagd med strängare straff i
brottsbalken.*

26 a §

*Den som uppsåtligen och olovligen
utnyttjar eller röjer en företagshem-
lighet*

*1. som avser information som är
ägnad att användas i produktionen
eller framställningen av en vara
eller utförandet av en tjänst (teknisk
företagshemlighet), och*

*2. som han eller hon har fått del
av genom att delta i en näringsid-
kares rörelse eller en forsknings-
institutions verksamhet till följd av
anställning eller uppdrag eller på
annan liknande grund, eller i sam-
band med en affärsförbindelse med
en näringsidkare eller en forsk-
ningsinstitution,*

*ska dömas för olovligt utnyttjande
av teknisk företagshemlighet eller
olovligt röjande av teknisk företags-
hemlighet till böter eller fängelse i
högst två år.*

*Om brottet är grovt, döms till fän-
gelse i lägst sex månader och högst
sex år. Vid bedömningen av om
brottet är grovt ska det särskilt
beaktas om gärningen har varit av
särskilt farlig art, avsett betydande
värde eller inneburit synnerligen
kännbar skada.*

*I ringa fall ska det inte dömas
till ansvar. Vid bedömningen av om
gärningen är ringa ska det särskilt
beaktas om gärningen är mindre
allvarlig på grund av att den har
begåtts efter att ett sådant delta-
gande som avses i första stycket 2
har upphört.*

26 b §

*För försök eller förberedelse till
företagsspioneri, olovligt utnyttj-
ande av teknisk företagshemlighet
eller olovligt röjande av teknisk*

företagshemlighet ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

27 §

Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för olovlig befattningsmed företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år.

Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för olovlig befattningsmed företagshemlighet till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. *Detsamma gäller den som uppsåtligen anskaffar en teknisk företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har röjt denna genom en gärning som avses i 26 a § första eller andra stycket.*

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

27 a §

Det ska inte dömas till ansvar enligt 26, 26 a, 26 b eller 27 § om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 18 a, 20 d, 33 och 34 §§ rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

18 a §¹

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får användas om någon är skäligen misstänkt för brott som avses i andra stycket och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt denna paragraf får användas vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. grovt dataintrång enligt 4 kap. 9 c § andra stycket brottsbalken,

3. grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, sexuellt ofredande mot barn eller grovt sexuellt ofredande mot barn enligt 6 kap. 2 § tredje stycket, 5 §, 6 §, 8 §, 9 § eller 10 § första eller tredje stycket brottsbalken,

4. kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte enligt 6 kap. 10 a § brottsbalken, om det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

5. grovt bedrägeri enligt 9 kap. 3 § brottsbalken, om gärningen har begåtts med hjälp av elektronisk kommunikation,

6. utpressning enligt 9 kap. 4 § första stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

7. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

8. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfarts-sabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1 §, 3 § första eller andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

9. mened enligt 15 kap. 1 § första stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

10. grovt barnpornografibrott eller barnpornografibrott som inte är ringa enligt 16 kap. 10 a § brottsbalken,

11. övergrepp i rättsak eller skyddande av brottsling enligt 17 kap. 10 § första eller fjärde stycket eller 11 § första eller andra stycket brottsbalken, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

12. grovt skyddande av brottsling enligt 17 kap. 11 § tredje stycket brottsbalken,

13. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

14. spioneri, utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelse-

¹ Senaste lydelse 2023:534.

verksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

15. grovt penningtvättsbrott eller näringspenningtvätt, grovt brott, enligt 5 § eller 7 § andra stycket lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott,

16. grovt insiderbrott enligt 2 kap. 1 § tredje stycket lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden,

17. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

17. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

18. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),

19. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–5, 7, 8, 10 eller 12–18, om en sådan gärning är belagd med straff,

20. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 6, 9 eller 11, om en sådan gärning är belagd med straff och det kan antas att gärningens straffvärde överstiger fängelse i tre månader,

21. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år, eller

22. flera brott, om

a) en och samma person är skäligen misstänkt för samtliga brott,

b) det kan antas att den samlade brottslighetens straffvärde överstiger fängelse i två år,

c) det kan antas att vart och ett av brotten har utgjort ett led i en brottslighet som har utövats i organiserad form eller systematiskt, och

d) det för vart och ett av brotten är föreskrivet fängelse i ett år eller mer.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt denna paragraf får endast avse ett telefonnummer eller en annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning som

1. under den tid som tillståndet avser innehas eller har innehafts av den misstänkte eller annars kan antas ha använts eller komma att användas av den misstänkte, eller

2. det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

Med hemlig rumsavlyssning avses avlyssning eller upptagning som

1. görs i hemlighet och med ett tekniskt hjälpmedel som är avsett att återge ljud, och

2. avser tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till.

Hemlig rumsavlyssning får användas vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år,

2. spioneri, utlandsspioneri eller grovt utlandsspioneri enligt 19 kap. 5, 6 a eller 6 b § brottsbalken,

3. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

3. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

4. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–3, om en sådan gärning är belagd med straff,

5. ett annat brott, om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år, eller

6. flera brott, om

a) en och samma person är skäligen misstänkt för samtliga brott,

b) det kan antas att den samlade brottslighetens straffvärde överstiger fängelse i fyra år,

c) det kan antas att vart och ett av brotten har utgjort ett led i en brottslighet som har utövats i organiserad form eller systematiskt, och

d) det för vart och ett av brotten inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader eller det är fråga om försök, förberedelse eller stämpling till ett sådant brott, om en sådan gärning är belagd med straff.

33 §³

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess eller risk för men för utredningen inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år och sex månader från det att tvångsmedelsanvändningen avslutades, ska frågan om underrättelse prövas slutligt. En underrättelse ska då bara lämnas om sekretess inte längre gäller och om det kan ske utan men för utredningen.

² Senaste lydelse 2023:534.

³ Senaste lydelse 2024:327.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 § lagen

(2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri eller olovligt

röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. brott som avses i 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

En underrättelse enligt 31 § ska inte heller lämnas om den person som underrättelsen avser har avlidit eller om den juridiska person som underrättelsen avser har upphört.

34 §⁴

Frågor om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller kvarhållande av försändelse enligt 9 § eller 9 a § andra stycket får vid en förundersökning om följande brott, utöver av domstol som föreskrivs i 19 kap., prövas av Stockholms tingsrätt:

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplats-sabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshem-

5. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlig-

ligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

het enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

Prop. 2024/25:208
Bilaga 4

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses i 1–6, om en sådan gärning är belagd med straff.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Härigenom föreskrivs att 1 och 1 b §§ lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § rättegångsbalken, hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § rättegångsbalken, husrannsakan enligt 28 kap. 1 § rättegångsbalken, undersökning på annat ställe enligt 28 kap. 10 § rättegångsbalken, genomsökning på distans enligt 28 kap. 10 a § rättegångsbalken eller postkontroll enligt 2 § får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, grov obehörig befattningsmed hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, grovt brott, samröre med terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 4 §, 4 a § tredje stycket, 5 § tredje

stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. mord, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

1 b §²

Ett tillstånd till hemlig rumsavlyssning enligt 27 kap. 20 d § första stycket rättegångsbalken får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. grov mordbrand eller grov allmänfarlig ödeläggelse enligt 13 kap. 2 § eller 3 § tredje stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. uppror eller väpnat hot mot laglig ordning enligt 18 kap. 1 eller 3 § brottsbalken,

3. högförräderi, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri eller grovt utlandsspioneri enligt 19 kap. 1, 5, 6, 6 a eller 6 b § brottsbalken,

4. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

4. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,

5. terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

6. mord, synnerligen grov misshandel eller människorov enligt 3 kap. 1 § eller 6 § andra stycket eller 4 kap. 1 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

² Senaste lydelse 2024:560.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2024:562) om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Prop. 2024/25:208
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, i stället för lydelse enligt lagen (2024:562) om ändring i den lagen, ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2024:562

Föreslagen lydelse

1 §

Ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § rättegångsbalken, hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § rättegångsbalken eller postkontroll enligt 2 § får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, utlandsspioneri, grovt utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 6 a, 6 b eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

6. terroristbrott, deltagande i en terroristorganisation, grovt brott, samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 4 §, 4 a § tredje stycket, 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. mord, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Ett tillstånd enligt första stycket får också beviljas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Prop. 2024/25:208
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Uppgifter får hämtas in om omständigheterna är sådana att åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

3. kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 5 a § första eller andra stycket eller 5 b § första stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

5. spioneri, utlandsspioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a eller 8 §, 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

7. samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:666),

8. grov misshandel eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 6 § eller 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan jour-

¹ Senaste lydelse 2022:1522.

nalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Uppgifter får bara hämtas in om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Prop. 2024/25:208
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 § lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2024/25:37

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 §

En jämförelse får göras vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

3. mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfarts-sabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1 §, 3 § första eller andra stycket, 5 a § eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. olovlig kårverksamhet eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

5. spioneri, utlandsspioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelse-verksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5, 6 a, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri *eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet* enligt 26 *eller 26 a* § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

7. deltagande i en terroristorganisation, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666),

8. försök, förberedelse eller stämpling till ett brott som avses 1–7, om en sådan gärning är belagd med straff, eller

9. ett annat brott om det kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18. kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 13 §, ska en underrättelse enligt 12 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess eller på grund av att ärendet inte avslutats, inte har kunnat lämnas någon underrättelse enligt 12 § inom ett år och sex månader från det att tvångsmedelsanvändningen avslutades, ska frågan om underrättelse prövas slutligt. En underrättelse ska då bara lämnas om sekretess inte längre gäller.

En underrättelse enligt 12 § ska inte lämnas, om uppgifterna med stöd av 10 § har tagits in i en förundersökning som angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brotten innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 6 b, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. företagsspioneri eller olovligt röjande av teknisk företagshemlighet enligt 26 eller 26 a § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. brott som avses i 4, 4 a, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:666), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

En underrättelse enligt 12 § ska inte heller lämnas om den person som underrättelsen avser har avlidit eller om den juridiska person som underrättelsen avser har upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förteckning över remissinstanserna (utkastet till lagrådsremiss)

Prop. 2024/25:208
Bilaga 5

Remissyttranden över utkast på lagrådsremiss Ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter har lämnats av Arbetsdomstolen, Arbetsgivarverket, Företagarna, Helsingborgs tingsrätt, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Konkurrensverket, Kungliga Tekniska högskolan, Lunds universitet, Läkemedelsindustrieföretagen (LIF), Mälardalens universitet, Patent- och registreringsverket, Polismyndigheten, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Stockholms tingsrätt (patent- och marknadsdomstolen), Stockholms universitet, Svea hovrätt, Svenska föreningen för immaterialrätt (SFIR), Svenska journalistförbundet, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Patentbyråers Förening (SEPAF), Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF), Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Säkerhetspolisen, Umeå tingsrätt, Vetenskapsrådet, Vinnova och Åklagarmyndigheten.

Akademikerförbundet SSR, Chalmers tekniska högskola AB, Regelrådet, Svenska industrins IP förening (SIPF) och Sveriges Ingenjörer har fått tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Yttranden har även inkommit från Internationella föreningen för immaterialrättsligt skydd AIPPI, FICPI Sweden och Sveriges IP-ombuds Samfund.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2025-06-17

Närvarande: F.d. justitieråden Annika Brickman och Ingemar Persson samt justitierådet Johan Danelius

Ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter

Enligt en lagrådsremiss den 5 juni 2025 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2018:558) om företagshemligheter,
2. lag om ändring i rättegångsbalken,
3. lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott,
4. lag om ändring i lagen (2024:562) om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott,
5. lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas under rättelseverksamhet,
6. lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Clara Bergström.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 september 2025

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, Waltersson Grönvall, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottnér, Wykman, Malmer Stenergård, Kullgren, Liljestrånd, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Britz, Mohamsson

Föredragande: statsrådet Strömmer

Regeringen beslutar proposition 2024/25:208 Ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter